

Een verheven sportaccommodatie!

Onderzoek naar de betekenissen van het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede.

Naam : Debby van Zetten
Studentnummer : 3333566
E-Mailadres: : e.m.vanzetten1@students.uu.nl
Datum : 21 juni 2010
1° lezer : Drs. M.G. van Slobbe
2° lezer : Dr. I.E.C. Claringbould
Opleiding : Bestuurs- & Organisationswetenschap
Master : Sportbeleid en Sportmanagement
Universiteit : Universiteit Utrecht

Voorwoord

Een verheven sportaccommodatie! Een onderzoek naar de maatschappelijke betekenissen van het zwembad in Wijk bij Duurstede. Dat is de titel van dit verslag. Het verslag beschrijft de maatschappelijke betekenissen van het zwembad en de wijze waarop lokatie van invloed is op deze sportaccommodatie.

Over het huidige zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede moet binnen afzienbare tijd een besluit genomen worden. Wordt het contract met de exploitant verlengd, wordt het gesloten of komt er een nieuw zwembad? Een belangrijke vraag die genomen moet worden in de gemeente waar ik geboren en getogen ben en waar ik de laatste jaren werkzaam ben in de functie van medewerkster sportbeoefening en -bevordering.

Dit onderzoeksverslag is het laatste product dat ik gemaakt heb voor de master Sportbeleid en Sportmanagement van de USBO. Een school waar ik twee jaar lang met veel plezier gestudeerd heb. Na mijn HBO studie heeft deze opleiding mij namelijk nog meer inzicht gegeven in de wondere wereld die sport heet. Om deze reden wil ik de master hier ook vergelijken met het lopen van een marathon. Voordat je eraan begint moet je hard trainen. Voor mij bestond deze training uit mijn studie Sport Management & Ondernemen en de vakken die ik voorafgaand aan de master aan de universiteit gevolgd heb. Als je de eerste stappen zet begin je vol goede moed aan een marathon, maar gaande weg wordt het moeilijker en kom je de man met de hamer tegen. Ook in de master was er voor mij een punt dat mijn motivatie minder werd en ik de man met de hamer tegen kwam. Gelukkig zijn er dan toeschouwers die je er door heen helpen. En na een eindsprint is het gevoel dat je het gehaald hebt overweldigend. Blijdschap, euforie en trots vervullen je hart.

Om uiteindelijk tot dit product te komen zijn een aantal “toeschouwers” van groot belang geweest. Speciale dank gaat uit naar de heer Michel van Slobbe, degene die mij als afstudeerdocent heeft begeleid en mij steeds opnieuw door kritische vragen te stellen de goede richting heeft opgestuurd. Binnen de Gemeente Wijk bij Duurstede verdienen de heer Joop van Holten, de heer Martin Hardijzer en de heer Danny Liemburg een woord van dank. Zij zijn degene die mij aan- en bijgestuurd hebben in mijn werk en bij het doen van het onderzoek. Ook mijn trouwe toeschouwers, mijn familie en vrienden, verdienen het om genoemd te worden. Als ik bij hen af en toe geen stoom af had kunnen blazen, zou ik niet tot dit product gekomen zijn. Last but not least, wil ik de respondenten bedanken die kostbare tijd hebben vrijgemaakt om aan het onderzoek deel te nemen en mij te woord wilden staan. Zonder hen was het uitvoeren van het onderzoek niet mogelijk geweest.

Veel plezier bij het lezen van het rapport. Want een zwembad, het is en blijft een verheven sportaccommodatie!

Debby van Zetten,
Utrecht 21 juni 2010

Samenvatting

Inleiding

Zwembad Wickie de Viking, onderwerp van dit onderzoek, is gesitueerd in de gemeente Wijk bij Duurstede. Het contract met de exploitant van het huidige zwembad loopt in 2015 af. Om deze reden moet binnenkort de gemeenteraad een besluit nemen omtrent de toekomst van het zwembad. Maar welke betekenissen worden er eigenlijk door betrokkenen gegeven aan dit zwembad en welke rol speelt lokatie hierin? De beantwoording van deze vraag zal in dit onderzoek: Een verheven sportaccommodatie centraal staan. De uitkomsten van het onderzoek hebben tot doel een bijdrage te leveren aan het politieke debat dat de gemeenteraad moet voeren ten aanzien van de toekomst van het zwembad.

Methodologie

Het onderzoek is gedaan vanuit de interpretatieve benadering. Deze benadering gaat er van uit dat de waarheid in mensen zit en dat iedereen zijn eigen werkelijkheden construeert. Om achter de betekenissen te komen die mensen geven aan het zwembad zijn diepte interviews gehouden met verschillende soorten gebruikers, medewerkers van de gemeente en medewerkers en de eigenaar van het zwembad. Naast de diepte interviews is gebruik gemaakt van een literatuurstudie om inzicht te krijgen in reeds bestaande theorieën die betrekking hebben op het onderwerp. Als laatste methode is gebruik gemaakt van documentanalyse. Deze methode zal inzicht verschaffen in de historische context van het zwembad.

Resultaten en conclusie

De betekenissen die aan het zwembad toegekend worden zijn divers. Uit de eerste betekenis die aan het zwembad wordt toegekend blijkt dat het zwembad als publieke taak wordt gezien. De informanten zijn van mening dat de gemeente verantwoordelijk is voor het feit dat mensen kunnen zwemmen en dat zij hiervoor de faciliteiten moet bieden. Daarnaast worden er ook maatschappelijke betekenissen aan het zwembad gegeven. Dit zijn de volgende: het opdoen van sociale vaardigheden, sociale cohesie, integratie, betekenis voor de volksgezondheid, de betekenis van veiligheid en plezier en ontspanning. De laatste twee betekenissen worden in de literatuur niet toegekend als maatschappelijke betekenissen van de sport. Deze zijn dus karakteristiek voor het zwembad in Wijk bij Duurstede. Daarnaast blijkt dat de kwaliteit van een zwemvoorziening een voorwaarde is voor het vertegenwoordigen van deze maatschappelijke betekenissen. De vraag die echter bij deze maatschappelijke betekenissen gesteld moet worden is of dit daadwerkelijk, gezien de bezoekersaantallen, collectieve betekenissen zijn voor de gehele gemeenschap of enkel particuliere betekenissen voor de gebruikers? Ook blijkt uit het onderzoek, dat het zwembad politieke betekenissen representeert. Dit blijkt onder meer uit de besluitvorming in het verleden. Sommige politieke partijen zagen het zwembad als middel om stemmen te genereren. Ook in de hedendaagse politieke omgeving komt deze betekenis van het zwembad naar voren. Ondanks dat de kosten van het zwembad hoog zijn en de bezoekersaantallen tegen vallen, vindt het merendeel van de informanten dat het zwembad binnen de gemeentegrenzen behouden moet worden. Dit terwijl ook het grootste gedeelte van de informanten aangeeft dat de maatschappelijke betekenissen in een zwemvoorziening buiten de gemeente worden gerepresenteerd. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de lokatie van een zwemvoorziening ook van groot belang is. De argumenten die gegeven worden voor het behoud van het zwembad binnen de gemeentegrenzen zijn zowel functioneel als symbolisch van aard. Men vindt bijvoorbeeld dat het zwembad bij de plaats hoort door de historie of door de grootte van de gemeente. Uit dit onderzoek kan dus geconcludeerd worden dat tijdens de besluitvorming de verschillende betekenissen die gegeven worden minstens zo belangrijk zijn als de rationele argumenten.

Voorwoord

Samenvatting

Inhoudsopgave

1 Inleiding

1.1 Aanleiding	6
1.2 Context onderzoek	6
1.2.1 <i>Gemeente Wijk bij Duurstede</i>	6
1.2.2 <i>Sport in de gemeente Wijk bij Duurstede</i>	6
1.2.3 <i>Feiten over zwembad Wickie de Viking</i>	7
1.2.4 <i>Cijfers over het zwembad afkomstig uit het sportdeelnameonderzoek</i>	8
1.3 Doelstelling	9
1.4 Vraagstelling voortkomend uit de probleemstelling	9
1.5 Relevantie	
1.5.1 <i>Praktische relevantie</i>	10
1.5.2 <i>Theoretische relevantie</i>	10
1.5 Leeswijzer	12

2 Onderzoeksontwerp

2.1 Onderzoeksperspectief	13
2.1.1 <i>Ethiek</i>	13
2.1.2 <i>Biases</i>	13
2.2 Onderzoeksmethodes	
2.2.1 <i>Semi- gestructureerde diepte-interviews</i>	14
2.2.2 <i>Documentanalyse</i>	14
2.2.3 <i>Literatuurstudie</i>	14
2.2.4 <i>Analyse van de interviews</i>	15
2.3 Onderzoekspopulatie	15

3 Theoretisch kader

3.1 Het zwembad zowel een publieke als private taak	16
3.2 Betekenissen aan sport	
3.2.1 <i>Individuele betekenissen</i>	17
3.2.2 <i>Maatschappelijke betekenissen</i>	18
3.2.3 <i>Betekenenissen voor de volksgezondheid</i>	19
3.2.4 <i>Betekenenissen voor de economie</i>	20
3.3 De lokatie van het zwembad als functie en symbool	21
3.4 Het zwembad als politiek issue	23

4 Resultaten en analyse

4.1 Historische context	
4.1.1 <i>1973 - 1990 Openlucht zwembad Vikinghof</i>	25
4.1.2 <i>1990 - 1995 Besluitvorming overdekt zwembad</i>	25
4.1.3 <i>1995 - 2015 Contractafspraken exploitant</i>	27

4.2 Thema's voortkomend uit de interviews	
4.2.1 <i>Kwaliteit huidig zwembad: "Een vierkante doos met een bak water"</i>	28
4.2.2 <i>Een zwemvoorziening, een publieke taak?</i>	29
4.2.3 <i>Maatschappelijke betekenissen die aan het zwembad worden gegeven</i>	33
4.2.4 <i>Betekenis van de lokatie</i>	39
4.2.5 <i>Zwembad als politiek issue</i>	45
5 Conclusie	52
6 Discussie	
6.1 <i>Methodologische discussie</i>	57
6.2 <i>Sportdeelnameonderzoek in tegenstelling tot dit onderzoek</i>	57
7 Aanbevelingen	58
8 Literatuur	59
Bijlagen	64

1 Inleiding

Zwemmen is één van de meest beoefende sporten in ons land en tevens een sport waarmee Nederland veel medailles behaald op de Olympische Spelen. Daarnaast staat Nederland bekend als het land dat altijd in strijd is met het water. Veel inwoners van Nederland zijn dan ook in het bezit van een zwemdiploma om zich te wapenen tegen het water. Zowel het sportieve aspect als het veiligheidsaspect dat zwemmen in zich heeft, zijn in Nederland van groot belang. Het aantal zwembaden in ons land is dan ook groot. In de laatste jaren is het aantal zwembaden echter afgenomen. Ten opzichte van het jaar 2000 constateren Breedveld, Kamphuis en Tiessen-Raaphorst (2008) een daling van het aantal zwembaden met 5%. Waar in 2003 nog 770 zwembaden werden waargenomen, is het aantal in 2008 gedaald naar 725. Ondanks deze daling heeft gemiddeld elke gemeente 1 of 2 zwembaden. Zo ook de gemeente Wijk bij Duurstede. Wegens een aflopend contract met de exploitant, moet binnen afzienbare tijd een besluit genomen worden over de toekomst van deze zwemvoorziening. Om een afgewogen besluit te nemen is het van belang dat de betekenissen die het zwembad representeert in kaart gebracht worden en wat het belang van de lokatie hierin is. In dit hoofdstuk wordt de aanleiding, de context, de doelstelling, de vraagstelling en de relevantie van het onderzoek nader uitgewerkt. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een leeswijzer voor de rest van het document.

1.1 Aanleiding

In de gemeente Wijk bij Duurstede is sinds 1995 een overdekt zwembad aanwezig. Het contract met de exploitant loopt echter af in 2015, waarna dit zwembad gesloten zal worden. Mits men geen gebruik maakt van de optie het contract met 5 jaar te verlengen, waarna het zwembad in 2020 als nog verdwijnt. De grond waarop het zwembad staat, midden in een woonwijk, is geen eigendom van de gemeente en zal na de sluiting van de voorziening hoogstwaarschijnlijk een andere bestemming krijgen. De gemeente Wijk bij Duurstede moet om deze reden een besluit nemen ten aanzien van het zwembad. Moet de voorziening op een andere lokatie binnen de gemeentegrenzen voortbestaan, moet men de voorziening laten vervallen of wellicht samenwerking aangaan met buurgemeentes om de kosten te reduceren? Het is van belang dat de gemeenteraad snel een besluit neemt, gezien de tijd die eventuele planvorming voor de nieuwbouw inneemt. Middels dit onderzoek kan de gemeente inzicht verkrijgen in de betekenissen die informanten geven aan het zwembad en welke invloed lokatie hierop heeft.

De conclusies uit dit onderzoek kunnen gebruikt worden voor het politieke debat dat plaats zal vinden bij de besluitvorming omtrent het zwembad.

1.2 Onderzoekscontext

1.2.1 Gemeente Wijk bij Duurstede

Het onderzoek wordt gehouden in de gemeente Wijk bij Duurstede. De gemeente bestaat uit drie kernen. Te weten de stad Wijk bij Duurstede en de dorpen Cothen en Langbroek. Het ligt 25 kilometer ten zuidoosten van Utrecht en is de plaats waar de Rijn, Lek wordt. Met een inwoneraantal van 23.459 en een totaal oppervlak van 5.018 ha is de gemeente Wijk bij Duurstede een kleine gemeente in Nederland.

1.2.2 Sport in de gemeente Wijk bij Duurstede

Sport speelt een belangrijke rol in de gemeenschap van de gemeente Wijk bij Duurstede. Met meer dan 50 sportverenigingen/ clubs is de sport sterk georganiseerd.

De gemeentelijke organisatie ziet ook het belang van sport binnen haar eigen gemeenschap. Hierbij ligt de prioriteit bij het faciliteren van de breedtesport waarin de laatste jaren veel is

geïnvesteed. Zowel op het gebied van sportstimulering als op het gebied van accommodaties heeft de gemeente tijd en geld vrij gemaakt om de sport een kwaliteitsimpuls te geven. Dit heeft onder andere geresulteerd in de herstructurering van een sportpark in Wijk bij Duurstede en de aanleg van een nieuw sportpark in het dorp Cothen. Ook in Langbroek is men op dit moment in een ver gevorderd stadium in de planvorming van een vernieuwd sportpark. De sportnota, in 2007 door de raad aangenomen op hoofddoelstellingen, beschrijft het beleid van de gemeente ten aanzien van sport. De volgende hoofddoelstellingen worden door de gemeente nagestreefd:

- A. Breedtesport, versterking van de verenigingsstructuren*
- B. Breedtesport, verhogen kwaliteit vrijwilligers in de sport*
- C. Stimulering doelgroepen, deelname aan sportactiviteiten*
- D. Stimulering doelgroepen, integratie in de reguliere sport*
- E. Voorzieningen, het uitbreiden, in stand houden en verbeteren van de sportaccommodaties*

In dit onderzoek zijn hoofddoelstelling C en E de belangrijkste. Voor de sportstimulering is het van belang dat er voldoende sportaccommodaties zijn om de sport te stimuleren. De laatst geformuleerde hoofddoelstelling gaat over zowel de kwantiteit als de kwaliteit van de sportvoorzieningen in de gemeente. Beide doelstellingen hebben betrekking op de voorziening waar dit onderzoek over gaat, zwembad Wickie de Viking. Het zwembad draagt namelijk bij aan het aantal sportvoorzieningen in de gemeente en is een accommodatie dat gebruikt kan worden om sport in de gemeente te stimuleren.

1.2.3 Feiten over zwembad Wickie de Viking

In 1990 is het buitenzwembad, de Vikinghof, in de gemeente Wijk bij Duurstede gesloten. Vanaf dat moment heeft de gemeentelijke organisatie gestreefd naar de realisatie van een overdekte zwemaccommodatie in de gemeente. Uiteindelijk heeft de gemeente een contract gesloten met ZIB management. Deze partij heeft de bouw van het zwembad Wickie de Viking gerealiseerd en is exploitant van de accommodatie sinds het in 1995 is opgeleverd. De exploitant is eigenaar van het gebouw en de grond waar het zwembad op gebouwd is. In 1995 heeft men de keuze gemaakt het zwembad te integreren met een reeds bestaande sporthal, de Vikinghal. De exploitant beheert vanaf die tijd ook deze voorziening. Hierbij moet aangegeven worden dat de hal en de grond op dit moment nog gemeentelijk eigendom zijn. Op het moment dat het contract afloopt en niet wordt verlengd, mag de exploitant de sporthal en de onderliggende grond kopen [REDACTED]. Het contract met ZIB management loopt in 2015 af. In het contract is een optie opgenomen voor verlenging van het contract met vijf jaar, mits de gemeente ook het contract met de Vikinghal verlengd. Hierbij moet in ogenschouw gehouden worden dat de Vikinghal in 2015 reeds 41 jaar bestaat. De optie is eenmalig. In 2020 zal, als men gebruik maakt van de optie, het zwembad sowieso sluiten. Afhankelijk van het besluit van de gemeenteraad over de toekomst van het zwembad, zal de gemeente wellicht naar een andere lokatie moeten zoeken. In bijlage 1a is een kaart opgenomen van de hele gemeente Wijk bij Duurstede. In bijlage 1b is de lokatie van het huidige zwembad weergegeven. Op dit moment is het zwembad midden in de stad Wijk bij Duurstede gepositioneerd. Naast de lokatie van het zwembad zijn de kosten van het zwembad voor de gemeente en de bezoekersaantallen een belangrijk aspect in dit onderzoek. Deze aspecten zijn respectievelijk in bijlage 2 en 3 opgenomen. Uit de bijlage blijkt dat de gemeente jaarlijks een bedrag van € 227.500 bijdraagt in de exploitatie van het zwembad. Het aantal bezoeken aan het zwembad ligt tussen 861 en 911. Hierbij moet aangegeven worden dat het niet allemaal verschillende bezoekers zijn.

1.2.3.1 Activiteiten in het zwembad

Het zwembad is ingericht als doelgroepenbad en is in mindere mate gericht op recreatie. Dit komt ook tot uiting in de opzet van de voorziening. In bijlage 4 zijn foto's opgenomen van het zwembad. Op de foto's is te zien dat beide baden bijvoorbeeld geen glijbaan of een stroomversnelling hebben. Faciliteiten die een zwembad aantrekkelijk maken om als recreatievoorziening te dienen. In het contract tussen de gemeente Wijk bij Duurstede en ZIB management is de openstelling voor recreatie ook minder dan de openstelling voor doelgroepen. Voor recreatie is 25 uur opgenomen van de in totaal 75 uur per week dat het zwembad open moet zijn.

De doelgroepen die gebruik maken van het zwembad zijn divers. Contractueel gezien moet de leiding van het zwembad de volgende activiteiten organiseren: leeszemmen zowel jeugd als volwassenen, schoolzwemmen, trimzwemmen, zwangerschapszwemmen, baby/peuterzwemmen, ouderen, therapeutisch zwemmen, en recreatiezwemmen. Daarnaast moet het zwembad mogelijkheden bieden voor verenigingen om zwemactiviteiten te ontplooiën. Op dit moment zijn drie verenigingen actief in het zwembad. Deze verenigingen hebben allen een ander uitgangspunt. Er is een vereniging speciaal voor ouderen, één voor gehandicapten en als laatste een vereniging voor wedstrijdzwemmen. Het schoolzwemmen wordt vanaf het huidige schooljaar niet meer gegeven, wegens te weinig animo.

1.2.4 Cijfers over het zwembad afkomstig uit het sportdeelnameonderzoek

In september van 2009 heeft Bureau Duodecim in opdracht van de gemeente Wijk bij Duurstede een sportdeelnameonderzoek gehouden. In dit onderzoek zijn ook vragen opgenomen over het zwembad en het gebruik hiervan. Voor dit onderzoek is het interessant om de cijfers in dit hoofdstuk te presenteren. De cijfers geven namelijk aan op welke wijze de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede denken over Wickie de Viking en hoe het gebruik van het zwembad is. Het onderzoek is gehouden onder inwoners in de leeftijd van 12 tot 70 jaar.

Na fitness is zwemmen de populairste sport onder de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede. 47% van de inwoners heeft in de laatste 12 maanden gebruik gemaakt van een zwembad, zij het zwembad Wickie de Viking zij het een ander zwembad in de omgeving. Zwembad de Zwoer in Driebergen wordt met 39% het vaakst genoemd door de respondenten. Daarna volgt zwembad Wickie de Viking met 37%. Van welk zwembad men gebruik maakt verschilt per leeftijdscategorie en per geslacht. Vrouwen maken meer gebruik van het zwembad in Wijk bij Duurstede, terwijl mannen meer naar het zwembad in Driebergen gaan. Inwoners van 12 tot en met 34 jaar en van 45 tot en met 64 jaar maken meer gebruik van de Zwoer. In de leeftijdscategorieën 35 tot en met 44 jaar en van 65 tot en met 70 wordt meer gebruik gemaakt van Wickie de Viking. Gemiddeld bezoeken de inwoners die gebruik maken van een zwembad 1,4 zwembaden per jaar. In het sportdeelnameonderzoek zijn de cijfers gerelateerd aan het aantal inwoners. Daaruit blijkt dat 25% van de inwoners van Wickie de Viking weleens gebruik maakt en 26% van de Zwoer in Driebergen.

Bij de vraag welk zwembad de mensen het meest gebruiken in een jaar, wordt Wickie de Viking vaker genoemd dan de Zwoer. Hierbij maken inwoners van 12 tot en met 34 jaar meer gebruik van de Zwoer en mensen in de leeftijd van 35 tot en met 70 meer van Wickie de Viking.

Volgens het onderzoek worden er per jaar 94.300 bezoeken gebracht aan zwembad Wickie de Viking. Bij dit cijfer wordt overigens de kanttekening gemaakt dat dit cijfer wellicht hoger is dan in werkelijkheid het geval is. Zoals in het sportdeelnameonderzoek beschreven is: "Respondenten zijn zich bewust van het feit dat het om een draagvlakonderzoek gaat en houden bij het geven van antwoorden wellicht ook rekening met eventuele consequenties.

Met het aangeven van een relatief hoog gebruik streven zij er dan naar een bijdrage te leveren aan het behoud van het zwembad.” (Bureau Duodecim, 2009).

De redenen voor mensen om gebruik te maken van het zwembad zijn divers.

75% van de bezoeken zijn recreatief van aard. 18% van de bezoekers maakt gebruik van het zwembad in het kader van zwemles van de kinderen. Het sporten in verenigingsverband is voor 4% van de ondervraagden reden voor een bezoek aan het zwembad.

Aan alle respondenten is gevraagd hoe belangrijk zij het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede vinden. Dit zijn ook de respondenten die geen gebruik maken van het zwembad. 82% van de inwoners geeft aan dat zij het belangrijk tot zeer belangrijk vindt dat er een zwembad is binnen de gemeente Wijk bij Duurstede. De respondenten in de leeftijd van 18 tot 24 jaar hechten het minst belang aan het zwembad in Wijk bij Duurstede. Voor 61% zal een eventuele sluiting geen consequenties hebben, omdat ze niet of nauwelijks de zwemsport beoefenen. 11% zal minder gaan zwemmen en 26% zal naar een ander zwembad gaan. Hierbij moet aangegeven worden dat de nadelige gevolgen (minder zwemmen of elders zwemmen) op meer vrouwen dan mannen van toepassing is. Daarnaast neemt de bereidheid om naar een ander zwembad te gaan af, naarmate de leeftijd toeneemt.

Als mensen naar een ander zwembad gaan als alternatief voor Wickie de Viking zijn dit achtereenvolgens de redenen. Type zwembad (33%), reisafstand (31%), kwaliteit van de voorziening (26%) en openingstijden (7%).

Ondanks het feit dat maar 25% van de inwoners gebruik maakt van het zwembad vindt 82% van de inwoners het wel belangrijk dat er een zwembad in de gemeente is. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het zwembad een belangrijke functie vervult. Ondanks dat mensen het zwembad belangrijk vinden, heeft maar 38% van de inwoners een bedrag van € 30 per jaar over om het zwembad te behouden.

1.3 Doelstelling

Bij de besluitvorming omtrent een zwembad zijn verschillende soorten argumenten van belang. Naast de rationele argumenten zoals kosten en bezoekersaantallen spelen andere argumenten ook een rol. Deze argumenten bestaan uit de betekenissen die mensen geven aan het zwembad. Om tot een juiste beslissing te komen is het voor de gemeente Wijk bij Duurstede van belang dat er onderzoek gedaan wordt naar deze verschillende betekenissen die mensen geven aan het zwembad en wat de invloed van de lokatie is bij zo'n voorziening. Het eventueel sluiten van een voorziening kan maatschappelijk veel weerstand opleveren. Middels dit onderzoek wil ik de gemeente inzicht verschaffen in de betekenissen die gegeven worden aan het zwembad en de lokatie van het zwembad. Deze betekenissen zijn een bijdrage in het politieke debat dat gevoerd moet worden ten aanzien van de toekomst van deze sportvoorziening.

1.4 Vraagstelling voortkomend uit de probleemstelling

Om de gemeenteraad inzicht te verschaffen in de betekenissen van de zwemvoorziening zal dit onderzoek antwoord geven op de volgende hoofdvraag:

Welke betekenissen kennen betrokkenen in de gemeente Wijk bij Duurstede toe aan het lokale zwembad Wickie de Viking?

De hoofdvraag valt uiteen in de volgende deelvragen:

1 In hoeverre is een zwembadvoorziening een publieke taak en wie zou deze taak moeten vervullen?

2 Welke maatschappelijke betekenissen zijn te onderscheiden bij de informanten?

3 Wat betekent de lokatie van de sportaccommodatie voor de betekenissen die gegeven worden?

4 Welke politieke betekenissen zijn van belang voor de besluitvorming omtrent een zwembad?

In de vraag gaat het om betekenissen die informanten geven aan het zwembad. In de sport hebben Van Bottenburg en Schuyt (1996) onderzoek gedaan naar de maatschappelijke betekenissen van de sport. De vraag is of deze maatschappelijke betekenissen ook aan de sportaccommodatie worden gegeven en of er nog andere betekenissen een rol spelen omtrent een zwembad. De betekenissen die van Bottenburg et al. (1996) geven, zijn het uitgangspunt voor de maatschappelijke betekenissen in dit onderzoek. Hieronder worden deze betekenissen die men aan de sport geeft toegelicht.

Maatschappelijke betekenissen

Van Bottenburg en Schuyt (1996) beschrijven de volgende vier maatschappelijke betekenissen van sport:

1 Individuele betekenissen (psychologische effecten), hierbij moet gedacht worden aan: kwaliteit van leven, welbehagen, zelfwaardering en zelfvertrouwen, prosociaal gedrag, moreel redeneren, tolerantie, angst, depressiviteit en stress, spanning en frustratie, prestatiestreven, competitieve instelling, doorzettingsvermogen, ambitie, arbeidsethos

2 Maatschappelijke betekenissen (sociale effecten) hierbij moet gedacht worden aan: sociale participatie, sociale binding, sociale integratie, sociale cohesie, schooldeelname en –prestaties, criminaliteit, sociale vaardigheden, vertrouwen in mensen, trots, sociale identiteit

3 Betekenissen voor de volksgezondheid (gezondheidseffecten) hierbij moet gedacht worden aan: obesitas, osteoporose, diabetes, hart- en vaatziekten, kans op bepaalde typen kanker, spierkracht, balans, bewegingsapparaat, minder verzuim, sneller herstel.

4 Betekenissen voor de economie. Hierbij moet gedacht worden aan: de bestedingen die samenhangen met sport en de werkgelegenheid die aanwezig is in de sportmarkt.

1.5 Relevantie van het onderzoek

1.5.1 Praktische relevantie

De gemeente is verantwoordelijk voor het voorzieningenniveau in een gemeente. Eventuele sluiting van een voorziening kan maatschappelijke gevolgen met zich meebrengen. Uit het verleden is namelijk gebleken dat sluiting van een zwembad veel tegenstand met zich meebrengt. Een voorbeeld hiervan is de voorgenomen sluiting van het zwembad in Aardenburg. Het gemeentebestuur van Sluis was wegens “het niet voldoen aan hedendaagse eisen” voornemens het zwembad te sluiten. Iets dat veel tegenstand teweeg bracht in de gemeenschap van Aardenburg. Zo zijn er bijvoorbeeld protesten geweest en konden mensen een petitie tekenen. Wegens de protesten van de Aardenburgers is de sluiting uiteindelijk opgeschort. Ook in een aangrenzende gemeente van de gemeente Wijk bij Duurstede, stonden

de drie zwembaden enkele keren ter discussie. Het bezoekersaantal was namelijk teruggelopen van 400.000 begin jaren '90 tot 250.000 nu. Tevens waren en zijn er veel financiële problemen ten aanzien van de exploitatie. In de Utrechtse Heuvelrug werd om deze redenen gesproken over sluiting van één van de zwembaden, iets dat ook in deze gemeente tot veel ophef leidde. (Van Willigenburg, 2009).

Uit deze voorbeelden blijkt dat ondanks rationele argumenten als teruglopende bezoekersaantallen en financiële problemen het niet vanzelfsprekend is dat de gemeenschap met sluiting instemt. Om deze reden is het van belang voorafgaand aan een besluit te onderzoeken welke betekenissen men aan een zwembad geeft in de gemeente en op welke manier de lokatie van het zwembad een rol speelt in de betekenissen die mensen geven aan het zwembad. De betekenissen die mensen geven aan het zwembad en de lokatie, zijn namelijk van belang voor de besluitvorming. De uitkomsten van het onderzoek kunnen bijdragen aan het politieke debat over de toekomst van het zwembad.

1.5.2 Theoretische relevantie

De betekenissen die aan het zwembad gegeven worden zijn divers. Niet alleen de rationele argumenten zoals bezoekersaantallen en kosten zijn van belang in de besluitvorming ook andere betekenissen komen naar voren. In de literatuur zijn verschillende hiaten te onderscheiden met betrekking tot deze betekenissen. De theoretische relevantie van dit onderzoek is vierledig. Ten eerste is een belangrijke vraag of informanten het zwembad zien als een publieke taak. Een belangrijk punt bij deze vraag is op welke manier publiek- private samenwerking een rol speelt bij het beheer van een sportaccommodatie. In de literatuur is veel te vinden over deze samenwerking. Zoals Twist en Klijn, 2007; Canoy, Janssen en Vollaard, 2001; Korsten en Eversdijk, 2007. Maar op welke wijze de samenwerking echter in de praktijk tot uiting komt bij een zwemaccommodatie en wie er nu eigenlijk verantwoordelijk is voor het feit dat mensen kunnen zwemmen en de faciliteiten die daar bij horen, zijn vragen die in de literatuur niet worden beantwoord.

Ten tweede worden de maatschappelijke waarden van sport vaak gebruikt als belangrijk argument om het zwembad te legitimeren. De algemeen heersende betekenis is dat sport belangrijke maatschappelijke waarden vertegenwoordigt. Zoals in "Tijd voor Sport" wordt benoemd: sport verbreedert, stimuleert sportief gedrag, bevordert maatschappelijke samenhang en zorgt voor een gezonde samenleving (ministerie van VWS, 2005). Uit onderzoek van onder andere Verweel, Janssens en Roques (2005) blijkt dat sport van belang is voor het verwerven van sociaal kapitaal. Daarnaast beschrijven Van Bottenburg en Schuyt (1996) de vier belangrijkste betekenissen die aan de sport worden toegeschreven, namelijk individuele betekenissen, maatschappelijke betekenissen, betekenissen voor de volksgezondheid en betekenissen voor de economie. In de genoemde artikelen heeft men echter alleen gekeken naar de sportparticipatie en niet naar de maatschappelijke betekenis van de sportaccommodatie. Welke rol speelt de sportaccommodatie in de verwerving van deze waarden? In de literatuur is er één onderzoek dat aangeeft dat de sportaccommodatie van belang is voor de maatschappelijke waarde. Lehmann, Tennant, Silva, McAullay, Lannigan, Coates, en Stanley (2003) hebben in Australië namelijk onderzoek gedaan naar de health benefits van een zwembad in een gemeenschap. In het onderzoek staat het volgende citaat: "*Swimming pools provide important social capital in disadvantaged communities.*" In het onderzoek komt naar voren dat zwembaden een belangrijke rol kunnen spelen in het voorkomen van verschillende ziektes. Op bovenstaand citaat wordt echter niet dieper ingegaan. Lehmann et al. (2003) benoemt wel dat het zwembad van belang is voor sociaal kapitaal binnen een gemeenschap, maar niet op welke manier dit tot uiting komt. Uit het onderzoek blijkt dat een zwembad belangrijke betekenis heeft binnen een gemeenschap. Dit onderzoek is echter niet toereikend voor de situatie in de gemeente Wijk bij Duurstede. In het

artikel beschrijven de auteurs namelijk een situatie in een benadeelde gemeenschap. De gemeente Wijk bij Duurstede is niet aan te merken als een benadeelde gemeente. Het aantal personen dat onder de armoedegrens leeft en aangemerkt wordt als lid van een sociaal zwakkere groep, is vergeleken met andere gemeentes minimaal. Tevens is het onderzoek van Lehmann et al. (2003) gericht op een gemeenschap in Australië. Terwijl dit onderzoek zich richt op een gemeenschap in Nederland. Mijn inziens is er in Nederland niet eerder een onderzoek gedaan naar de maatschappelijke betekenissen van een zwembad. Dit onderzoek kan om deze reden bijdragen aan de theorie.

Ten derde is lokatie van het zwembad van belang in het onderzoek. Welke redenen geven mensen om het zwembad in Wijk bij Duurstede te behouden. Zijn dat praktische redenen of zijn er ook symbolische redenen die men aandraagt? In de literatuur wordt gesproken over place attachment (Williams, Roggenbuck, 1989) die beide redenen belicht. Of place attachment ook een rol speelt bij sportaccommodaties, en in dit geval het zwembad, komt niet terug in de literatuur. Ook op dit punt kan dit onderzoek bijdragen aan de theorievorming omtrent deze kwestie.

Als vierde en laatste argument zijn de eventuele politieke betekenissen die bestaan rondom de besluitvorming van een zwembad. Spelen deze betekenissen een rol? En zo ja op welke manier spelen politieke- ambtelijke verhoudingen een rol in dit proces? Bovens et al. (2001) stelt namelijk dat de rationele argumenten tijdens de besluitvorming doorgaans door het ambtelijk apparaat worden gegeven, waar de andere argumenten door de politiek als belangrijk worden beschouwd. Dit verschil tussen politiek en het ambtelijke apparaat kan leiden tot spanningen. Op welke manier komen de politiek – ambtelijke verhoudingen en verschillende argumenten terug in de besluitvorming omtrent een zwemaccommodatie? Houlihan (2008) heeft wel onderzoek verricht naar de politieke besluitvorming bij grote sportaccommodaties zoals het National Stadium in Engeland. De besluitvorming omtrent kleinere sportvoorzieningen, zoals het zwembad in Wijk bij Duurstede, en de politiek-ambtelijke verhoudingen komen echter niet terug in de literatuur.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk twee komt het onderzoeksontwerp naar voren waarbij dieper in wordt gegaan op het perspectief waaruit dit onderzoek is gedaan. Daarnaast worden de gebruikte onderzoeksmethoden verder toegelicht.

Het theoretisch kader wordt in hoofdstuk drie toegelicht. Maatschappelijke betekenissen, het zwembad als politiek issue, publiek-private samenwerking en de symbolische waarde van een lokatie zijn de thema's in dit hoofdstuk.

In hoofdstuk vier worden de resultaten uit zowel de documentanalyse over de historie van het zwembad als de resultaten uit de diepte-interviews besproken. Waar mogelijk wordt in dit hoofdstuk een koppeling met de literatuur gemaakt en worden de resultaten geanalyseerd. Aan de hand van de deelvragen en de hoofdvraag zullen in hoofdstuk vijf de conclusies van het onderzoek besproken worden.

De discussie van het onderzoek wordt beschreven in hoofdstuk zes. Hierin zal de methodologie ter discussie gesteld worden. Tevens worden de resultaten uit het sportdeelnameonderzoek van 2009 ter discussie gesteld in relatie tot dit onderzoek.

In het laatste hoofdstuk, hoofdstuk zeven, worden naar aanleiding van het onderzoek enkele aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn zowel bedoeld voor de gemeentelijke organisatie van Wijk bij Duurstede als in algemene zin voor het doen van nader onderzoek.

2 Onderzoeksontwerp

2.1 Onderzoeksperspectief

Dit onderzoek is gedaan vanuit de interpretatieve benadering. Vanuit ontologisch opzicht gaat deze benadering er van uit dat de werkelijkheid in mensen zit. Mensen ontwikkelen deze eigen werkelijkheden in interactie met andere personen. Zoals Henn, Weinstein, Foard (2006: 28) stellen: *“Research is designed to explore the motivations, perceptions, and experiences of social actors.”* Bij dit perspectief wordt uitgegaan van een holistische benadering. Het gaat om het geheel. Er wordt geprobeerd om te begrijpen wat mensen beweegt in hun gedrag en samenleven. (’t Hart, Boeije, Hox, 2005: 67).

Deze benadering van onderzoek doen past bij de onderzoeksvraag. Binnen het onderzoek gaat het om betekenissen die mensen geven aan het zwembad en de lokatie van het zwembad.

Betekeningen zitten in mensen. Middels interviews is het mogelijk deze betekenissen en eigen werkelijkheden van de geïnterviewden te ontdekken. De context waarin de mensen leven is van invloed op de werkelijkheden die zij ontwikkelen. Om deze reden is het van belang de betekenissen van binnenuit te begrijpen en in de context te plaatsen. (’t Hart et al. 2005: 67).

Om deze reden is in de inleiding van dit rapport de context waarin het onderzoek plaatsvindt uitgebreid beschreven. Daarnaast kan de historische context een rol spelen in de huidige betekenisgevingen. Deze context wordt in hoofdstuk 4 nader toegelicht.

De gekozen benadering past bij mijn eigen perspectief dat ik heb op onderzoek doen. Ik ben namelijk van mening dat cijfers relatief zijn. De echte beweegredenen van mensen kom je via empirisch analytisch onderzoek in mindere mate te weten. Mijn interesse ligt in de verschillende werkelijkheden van mensen, waarom zeggen mensen wat ze zeggen en waarom denken ze wat ze denken? Bij het doen van het onderzoek is het wel van belang niet voorbij wordt gegaan aan de ethiek van onderzoek doen en dat ik mijn biases in ogenschouw houdt. Om deze reden worden de ethiek en de biases in de volgende paragrafen beschreven.

2.1.1 Ethiek

Zoals Flick (2009: 36) stelt: *“Principles of research ethics ask that researchers avoid harming participants involved in the process and taking into account their needs and interests.”* Om deze reden zal ik de uitspraken van de respondenten respecteren en niet veroordelen. Daarnaast zal ik uitgaande van het ‘do no harm’ principe het rapport onder embargo uitbrengen. In het onderzoek hebben informanten namelijk uitspraken gedaan die zeer interessant zijn voor het onderzoek. Deze uitspraken kunnen echter belastend zijn voor degene die ze uitgesproken hebben op het moment dat deze in verkeerde handen komen. Voor de gemeente zal er om deze reden ook een andere versie geschreven worden, waar eventuele belastende uitspraken niet in terug te vinden zijn. Ook na het onderzoek wil ik niet dat informanten aangesproken worden op uitspraken die zij gedaan hebben.

2.1.2 Biases

In het onderzoek is het van belang dat ik persoonlijke kenmerken en biases in ogenschouw houd. De respondenten zijn zich ervan bewust dat ik het onderzoek houd in naam van de gemeente Wijk bij Duurstede. Dit is een belangrijk aspect omdat mensen soms ook andere gemeente gerelateerde onderwerpen aankaarten in een gesprek. Als mensen dit doen zal ik hier niet op in gaan, maar de mensen vriendelijk doorverwijzen naar de betreffende ambtenaar. In het onderzoek zal ik hoofdzakelijk praten met mensen die ouder zijn dan ik ben. Dit gegeven kan invloed hebben op de manier waarop zij tegen mij aankijken en de manier waarop ik tegen hen aankijk. Ik moet dit punt in mijn achterhoofd houden en niet bang zijn om door te vragen. Ondanks mijn leeftijd heb ik namelijk wel kennis van zaken. Daarnaast is het van belang dat ik rekening houd met mijn eigen betekenisgeving ten aanzien van het

zwembad. In het interview moet ik ervoor waken dat ik niet vanuit mijn eigen betekenisgeving de vragen ga stellen. Als laatste is het van belang aan te geven dat ik geboren en getogen ben in Wijk bij Duurstede/ Cothen en werkzaam ben bij de gemeente. Hierdoor heb ik voorkennis over bepaalde verhoudingen binnen de gemeente en over zaken die in de gemeente spelen of in de gemeente hebben gespeeld in het verleden. Dit kan in mijn voordeel werken, omdat mensen meer open zijn naar een echte “Wijkenaar”. Het feit dat ik bij de gemeente werk kan echter ook nadelen hebben. Personen kunnen mij zien als iemand van de gemeentelijke organisatie waar ze niet alles tegen kunnen zeggen. Ondanks dat ik tot een leeftijd van 22 jaar in Wijk bij Duurstede heb gewoond, heb ik nog nooit gebruik gemaakt van het zwembad. Wij maakten als gezin altijd gebruik van het zwembad in Doorn of Driebergen. Ook mijn zwemlessen heb ik in Doorn genoten. Op het moment dat ik zwemles kreeg, was het oude zwembad, de Vikinghof, gesloten en het huidige zwembad, Wickie de Viking, was nog niet geopend. Dit gegeven is van belang, omdat het in mijn ogen mogelijk is om naar een zwembad buiten de gemeentegrenzen te gaan om de zwemsport te beoefenen.

2.2 Onderzoeksmethodes

In het onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeksmethodes. In deze paragraaf zullen de verschillende methodes toegelicht worden.

2.2.1 Semi- gestructureerde diepte-interviews

In de onderzoeksvraag komen de betekenissen van het zwembad naar voren. Welke betekenissen geven verschillende respondenten aan het zwembad en welke betekenis geven ze aan de lokatie van de voorziening? De betekenisgeving over een bepaalde kwestie zit in mensen. Om achter deze betekenis te komen wordt gebruik gemaakt van semi-gestructureerde interviews. Enquêtes zijn niet geschikt om antwoord te krijgen op de hoofdvraag, omdat er bij vragenlijsten maar een aantal antwoordmogelijkheden zijn. De respondenten kunnen niet hun eigen betekenis geven aan de kwestie. Middels het houden van interviews kunnen respondenten vertellen wat zij belangrijk vinden en welke maatschappelijke betekenis zij toekennen aan het zwembad in de gemeente. Het interview is een semi-gestructureerd interview waarbij gebruik gemaakt wordt van een topic lijst (zie bijlage 5). Door het gebruik van een topiclijst kunnen belangrijke onderwerpen niet vergeten worden. Daarnaast kunnen respondenten topics aanvoeren die volgens hen van belang zijn, waardoor een compleet overzicht ontstaat. In tegenstelling tot een gestructureerd interview waarbij alleen de vooraf opgestelde vragen beantwoord worden.

2.2.2 Documentanalyse

Naast kwalitatief onderzoek zal ik voor het beantwoorden van de deelvragen onder andere gebruik maken van documentanalyse. Het soort documenten waar ik gebruik van maak zijn afkomstig uit het archief van de gemeente. De documenten zijn uiteenlopend in soort. Hierbij moet gedacht worden aan B&W rapporten, raadsverslagen, notulen van gesprekken, brieven en onderzoeken die uitgevoerd zijn. De analyse van de documenten bestaat uit het lezen ervan waarbij de belangrijke aspecten gedestilleerd worden die van belang zijn bij het schetsen van de historie van de afgelopen twee zwembaden. Door deze documentanalyse kan de plaats van het zwembad in de samenleving van de gemeente Wijk bij Duurstede worden achterhaald.

2.2.3 Literatuurstudie

Daarnaast zal ik gebruik maken van literatuurstudie. Deze literatuur verschaft inzicht in de bestaande theorieën ten aanzien van het onderzoek.

2.2.4 Analyse van de interviews

Na een gehouden interview, dat opgenomen wordt op een bandje, zal dit in zijn geheel worden uitgeschreven. Uit deze transcripties zullen de belangrijke individuele concepten, thema's en gebeurtenissen worden gelabeld (Rubin et al., 2005: 208). De niet relevante stukken worden geschrapt. Na het labelen van de transcripties zullen de gelabelde citaten samengevat en gesorteerd worden. Aan de hand van deze groeperingen worden linken en patronen gezocht tussen de verschillende thema's en concepten (Rubin et al., 2005: 224) om uiteindelijk de deelvragen en vervolgens de hoofdvraag te beantwoorden.

2.3 Onderzoekspopulatie

In totaal zullen 11 mensen bevestigd worden in een voor hen vertrouwde omgeving. Bij de gebruikers zal dit thuis gebeuren, en bij de betrokken professionals zal het gesprek op de werkvloer plaatsvinden. Als mensen zich in hun eigen vertrouwde omgeving bevinden, geven zij zich eerder bloot en is het interview minder "bedreigend". De mensen die ik zal interviewen hebben allen een andere achtergrond. De informanten zijn onder te verdelen in vier groepen, gebruikers van zwembad Wickie de Viking, gebruikers van een zwembad buiten de gemeente, ambtelijke en politieke medewerkers van de gemeente Wijk bij Duurstede en personeel en de exploitant van het zwembad. In het onderzoek worden zowel mannelijke als vrouwelijke informanten bevestigd over de betekenissen die zij toekennen aan het zwembad. De keuze is gemaakt om direct betrokkenen van het zwembad te ondervragen. Deze keuze is gemaakt omdat zij naar alle waarschijnlijkheid een duidelijke mening hebben over de betekenissen die het zwembad in Wijk bij Duurstede representeert. Het onderzoek is ingestoken vanuit vier verschillende perspectieven. Omdat het gaat om maatschappelijke betekenissen is het namelijk interessant om verschillende individuen te bevestigd. Individuen die vanuit hun perspectief wellicht verschillende betekenissen toekennen aan het zwembad.

3 Theoretisch kader

3.1 Het zwembad zowel een publieke als private taak?

De overheid, en in dit onderzoek de gemeente, heeft verschillende redenen om sturing te geven aan het functioneren van een maatschappij. Middels deze sturing poogt de overheid het doen en laten van burgers en organisaties op elkaar af te stemmen. (Bovens, 't Hart, Van Twist en Rosenthal, 2001:71). Ook bij het zwembad in Wijk bij Duurstede is er een vorm van sturing vanuit de overheid. De reden voor sturing bij het zwembad is de beheersing van merit goods. Voor het zwembad is het namelijk maatschappelijk wenselijk dat het voor een breder publiek toegankelijk is. Op het moment dat het zwembad marktconform geëxploiteerd zou worden, zouden de prijzen zeer hoog liggen en veelal in de grote steden worden geplaatst. Hierdoor zou de zwemvoorziening maar voor een klein deel van de bevolking toegankelijk zijn. (Bovens et al. 2001: 78). Het probleem bij deze reden voor sturing vanuit de overheid is dat over de merit goods verschillend wordt gedacht. In dit onderzoek kan de vraag gesteld worden is een zwembad een publieke taak en moet hier sturing van de overheid plaatsvinden? Zoals Bovens et al. (2001) stelt: *“De overheidsbeslissing om de productie of consumptie van goederen en diensten niet geheel aan de vrije markt over te laten, komt tot stand op grond van politieke afwegingen die van plaats tot plaats en van tijdvak tot tijdvak verschillend uitvallen.”*

Vanaf de jaren '80 heeft er een privatiseringsgolf plaatsgevonden in Nederland. Steeds meer taken die door het publieke domein werden uitgevoerd, verschoven naar het private domein. (Camps, 2001). Deze samenwerking wordt ook wel de publiek-private samenwerking genoemd, oftewel PPS. Korsten en Eversdijk (2007) geven in hun artikel de volgende omschrijving van PPS: *“PPS is te beschouwen als een samenwerkingsvorm, gericht op partnerschap, innovatie, interactieve sturing, toegevoegde waarde voor alle partners en het delen van (met name financiële) risico's tussen de publieke en private partijen.”*

De redenen om de samenwerking tussen het publieke domein en private domein te intensiveren waren divers. De samenwerking werd onder andere ingezet door bezuinigingsmaatregelen en door het echte geloof in de markt (Camps, 2001). De voordelen die aan publiek-private samenwerking worden toegeschreven zijn meerledig. Zo zou de samenwerking leiden tot meer innovatieve en efficiëntere oplossingen. En draagt de alliantie tussen publieke en private organisatie bij aan kostenvoordeel en een hogere kwaliteit. (Twist, Klijn, 2007). Met andere woorden men gaat uit van een symbiotische relatie tussen het publieke en private domein (Camps, 2001). Waarbij de vroegtijdige informatie-uitwisseling tussen de beide partijen kan leiden tot een betere afstemming tussen publieke en private elementen (Canoy, Janssen, Vollaard, 2001).

De literatuur onderscheidt twee hoofdvormen van de publiek-private samenwerking. Namelijk het concessiemodel en het alliantiemodel. Bij het concessiemodel gaat men uit van het uitvoeren van publieke taken door een private onderneming. Er blijft sprake van een hiërarchische opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. De regie van het project is met name in handen van de publieke partner. Bij het alliantiemodel echter is sprake van een meer gelijkwaardige samenwerking. De partijen nemen gezamenlijk eindverantwoordelijkheid voor het uiteindelijke resultaat, waarbij het proces van de gezamenlijke planontwikkeling centraal staat. (Korsten, Eversdijk, 2007: 28). Deze verschillende hoofdvormen van publiek-private samenwerking zijn van groot belang in de manier waarop de partijen samenwerken. Dit komt onder andere tot uiting bij de planvorming. Bij het concessiemodel wordt eerst vanuit publiek oogpunt een plan gemaakt en later de private partner betrokken. Bij het alliantiemodel wordt de partner al bij de planvorming betrokken. De laatste vorm geeft dus meer ruimte voor inbreng vanuit het private domein. Bij het zwembad in Wijk bij Duurstede is sprake van het

consessiemodel. De regie is uit gegaan van de publieke partner, in dit geval de gemeente. Zij hebben de voorwaarden gezet waar potentiële partners op konden reageren.

Naast de voordelen die aan de publiek-private samenwerking worden toegekend, zijn er ook nadelen te onderscheiden. Dit wordt ingegeven door het feit dat de publieke organisaties en private organisaties vanuit verschillende waardes redeneren. Publieke organisaties gaan uit van de sociale/ collectieve waarde terwijl private organisaties uitgaan van de economische/ particuliere waarde. (Moore, Khagram, 2004). Een voorbeeld van een complexe situatie waarbij de publiek-private samenwerking centraal staat is de privatisering van de NS. De maatschappij ziet het presteren van openbaar treinvervoer als een publieke taak. Iedereen moet voor een redelijke prijs met de trein door heel Nederland kunnen reizen. Daarnaast moeten de treinen op tijd rijden. Echter de mogelijkheden van de overheid om invloed uit te oefenen op de prestaties van de NS zijn gering (Camps, 2001). Bij de NS gaat men uit van de economische waarde. De prijs van het treinkaartje zal stijgen als het bedrijf geen winst meer maakt, ook al is dit vanuit de sociale waarde geredeneerd niet acceptabel. Moore et al. (2004) beschrijft vanuit dit inzicht dat er steeds meer verwacht wordt van de bedrijven in sociaal opzicht: *“In recent years there has been a sharp escalation in the social roles corporations are expected to play. Companies are now facing demands to be accountable not only to stakeholders but also to other stakeholders such as customers, employees, suppliers, local communities and policy makers.”* Uit dit citaat blijkt dat de maatschappij verwacht dat private organisaties naast de economische waarde ook meer oog krijgen voor de sociale waarde. De vraag blijft echter of de private organisaties zich mede verantwoordelijk voelen voor het publieke belang en of de sociale waarde een belangrijke factor zal worden in de besluitvorming.

Een ander belangrijk risico van de publiek-private samenwerkingsvorm is de afhankelijkheid van de andere partij. Deze risico's kunnen zowel afkomstig zijn uit de publieke sfeer (bijv. onduidelijkheid van publieke doelen, pettenproblematiek, afstemmingsproblemen tussen verschillende publieke lagen), als uit private sfeer (bijv. overheid voor het blok zetten in onderhandelingen). (Canoy et al, 2001). Deze afhankelijkheid kan onzekerheid met zich meebrengen over de opstelling van de andere partij. Wat volgens Canoy et al. (2001) kan leiden tot: *“minder informatie-uitwisseling, een inefficiënt en niet-constructief onderhandelingsproces en een lagere investeringsbereidheid dan in het geval de partijen de onzekerheid niet zouden hebben.”* De onzekerheid tussen partijen moet voorkomen worden om de voordelen van de publiek-private samenwerking tot uiting te laten komen. Anders zijn de kosten van de samenwerking veel hoger dan de opbrengsten.

3.2 Betekenissen aan sport

Deze paragraaf spitst zich op de betekenissen die aan sportdeelname worden gegeven in de literatuur. De vraag is of deze betekenisgevingen ook aan de sportaccommodatie gerefereerd kunnen worden. De maatschappelijke betekenissen die Van Bottenburg et al. (1996) hebben gegeven zijn leidend voor deze paragraaf. De betekenissen die zij gegeven hebben, individuele betekenissen, maatschappelijke betekenissen, betekenissen voor de volksgezondheid en betekenissen voor de economie zullen hier nader toegelicht worden. Ook literatuur waarin de auteurs kanttekeningen zetten bij sommige betekenissen wordt in dit theoretisch kader besproken.

3.2.1 Individuele betekenissen

Aan sportdeelname worden verschillende individuele betekenissen gegeven. Het onderzoek van Bowker (2006) bevestigt bijvoorbeeld dat er een directe link bestaat tussen het zelfvertrouwen van jonge adolescenten en sportdeelname. Adolescenten die een sport

beoefenen hebben namelijk een positiever lichamelijk zelfbeeld. Ook van Bottenburg geeft aan dat sport van invloed is op het zelfbeeld van mensen (Bottenburg, 1996). Daarnaast is in de laatste jaren veel onderzoek gedaan naar de sociale vaardigheden die kinderen opdoen tijdens het sporten en welke opvoedende waarde sport heeft. Sport zou bijvoorbeeld bij kunnen dragen aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden zoals samenwerken, respect, meer tolerantie, fair play en persoonlijke verantwoordelijkheid. Fletcher (2003) onderschrijft deze aspecten. In haar onderzoek geeft ze aan dat kinderen die aan sport deelnemen hoger scoren als het gaat om sociale competenties (Fletcher, 2003). Leraren gaven aan dat kinderen die aan sport deden sociaal vaardiger waren. Daarnaast zijn er onderzoeken gedaan waaruit blijkt dat door lichamelijke activiteit de schoolprestaties van kinderen verbeteren. In zijn literatuurstudie naar onder andere schoolprestaties stelt Stegeman dat er in verschillende studies een positieve relatie gevonden wordt tussen schoolprestaties en fysieke activiteit. Hij neemt dan ook de stelling in dat matige fysieke activiteit via verhoogde aandacht en concentratie de schoolresultaten bevordert (Stegeman, 2007). Naast de onderzoeken naar kinderen en adolescenten blijkt dat sport ook voor volwassenen positieve effecten heeft. *“Onderzoek wijst uit dat mensen die regelmatig sporten onder bepaalde condities minder last hebben van stress, depressies en angstgevoelens dan zij die lichamelijke inactief zijn. Het lijkt voorts zo te zijn dat sporters in het algemeen gelukkiger en meer tevreden met hun leven zijn dan niet-sporters. (Stegeman, 2008).* Bovenstaande literatuur draagt bij aan de algemene betekenissen die gegeven worden aan de sport. Dat sport onder andere zorgt voor meer zelfvertrouwen en van invloed is bij de opvoeding van kinderen en het aanleren van sociale vaardigheden.

Er worden echter ook kanttekeningen geplaatst bij de individuele betekenissen die aan sport worden toegekend. Één van de betekenissen die aan sportdeelname wordt gegeven, is het aanleren van fair play. In principe is sport fair als men zich aan de regels houdt. In de praktijk blijkt echter dat kinderen leren dat het belangrijk en nuttig is om regels te breken als het gaat om het behalen van succes. Hier wordt ook wel gesproken van “fair foul”. (Pilz, 2005). Een voorbeeld: in het voetbal expres een overtreding maken om een uitbraak van de tegenstander te voorkomen. Het aanleren van deze ‘slimmigheden’ in de sport draagt niet bij aan de moralistische opvatting van fair play. Het werkt deze betekenis zelfs tegen. In het artikel wordt dan ook aangegeven dat de gedragingen van de begeleiding, van in dit geval de voetballers, van invloed is op de opvoedende waarde die sport kan hebben. Daarnaast geeft Stegeman aan dat uit studies blijkt dat de sociale vaardigheden die kinderen aanleren door sport niet louter positief zijn. In sommige gevallen kan sportdeelname zelfs leiden tot egocentrisch en agressief gedrag (Stegeman, 2008). In de wedstrijd sport is instrumentele agressie bijvoorbeeld geboden om “de speler van de bal te krijgen.” (Buisman, 2004). Waar dit in de samenleving niet getolereerd zou worden, is het in de sport algemeen geaccepteerd dat agressie gebruikt wordt om te winnen.

3.2.2 Maatschappelijke betekenissen

Volgens Verweel, Janssens en Roques is sport uitgegroeid tot een levenssfeer met een laagdrempelig karakter, die betekenis verleent aan mensen uit alle lagen uit de bevolking (Verweel, Janssens, Roques, 2005). Door deze nieuwe levenssfeer zijn de algemeen heersende verwachtingen dat sport bij kan dragen aan sociale integratie en sociale cohesie. Ook in de beleidsnota van het ministerie van VWS, “Tijd voor Sport” wordt deze verwachting als maatschappelijke doelstelling beschreven (Ministerie VWS, 2005). Het verwerven van sociaal kapitaal en daarmee het bevorderen van de sociale cohesie en integratie in de samenleving is een belangrijke maatschappelijke betekenis die gegeven wordt

aan de sport. Deze verwerving kan op verschillende manieren tot stand komen, middels bonding, waarbij mensen contact hebben met mensen binnen een bepaalde groep waar zij toe behoren, en middels bridging waarbij mensen met verschillende groepen (andersdenkenden) contact hebben. (Putnam, 2000). Beide vormen zijn van belang voor de vorming van sociaal kapitaal. Verweel et al. beschrijven de term sociaal kapitaal als sociale netwerken waar maatschappelijke nuttige contacten, kennis en vaardigheden worden verworven, waarin men normen en wederkerigheid ontwikkelt en het vertrouwen in de medemens wordt gegenereerd (Verweel et al. 2005). Voor de integratie van minderheden in de samenleving, zoals allochtonen en gehandicapten, zou vooral bridging een belangrijke vorm zijn voor de verwerving van sociaal kapitaal. Middels bridging kunnen er namelijk bruggen geslagen worden naar andere gemeenschappelijke kringen. (Schreerder, Pauwels, Vanreusel, 2004). Uit onderzoek blijkt dat sportdeelname in een vereniging inderdaad bijdraagt aan vertrouwen, meer contacten en activiteit in de organisatie (Seippel, 2006). Omdat in de sport veel verschillende persoonlijkheden en groepen vertegenwoordigd worden, kan de sport een platform zijn voor de verwerving van sociaal kapitaal. Wat uiteindelijk de sociale integratie en sociale cohesie kan bevorderen.

Er zijn echter ook onderzoekers die de sociale integratie en sociale cohesie door sport ter discussie stellen. Elling (2004) stelt: *“Gemengde participatie (bijv. naar etniciteit) draagt bovendien niet vanzelf bij tot meer sociaal gemengde affectieve relaties. De mate aan homosociale binding en de (mogelijkheid tot) opbouw van sociaal kapitaal over diverse sociale scheidslijnen heen is mede afhankelijk van de persoonlijke instellingen en behoeften en de socialisatie in en ervaring met sociale omgangsvormen en -normen, sociale identificatie/distantie, vooroordelen en discriminatie.”*

Daarnaast is het van belang dat onderkent wordt dat sociale sportnetwerken hecht zijn, maar ook oppervlakkig en breekbaar (Elling, 2004). Sport draagt dus niet ten alle tijden bij aan sociale integratie en sociale cohesie. Sport kan zelfs de integrerende werking in andere sectoren belemmeren. Bijvoorbeeld als sportbeoefening leidt tot zware en chronische blessures. Of door de beoefening van topsport. Het is voor topsporters wegens tijdgebrek nauwelijks mogelijk om via onderwijs of werk maatschappelijk te integreren. (Elling, de Knop, 1998).

Ondanks dat er geen sprake meer is van absolute en volledige uitsluiting (Elling, Claringbould, 2004), zijn er nog steeds groepen die in mindere mate aan sport deelnemen. Dit is te verklaren door verschillende factoren: zoals socialisatie, discriminatie, omgangsvormen en -normen, vrije tijd en geld. Om sociale cohesie en integratie te bewerkstelligen is het echter van belang dat alle groepen in de samenleving deel kunnen nemen aan sport. Iets dat op dit moment nog niet aan de orde is.

Daarnaast stellen Schreerder et al. (2004) dat in het onderzoek naar verwerving van sociaal kapitaal via de sport onzekerheid is omtrent de causale richting. Is het zo dat mensen middels sportparticipatie sociaal kapitaal verwerven, de algemeen heersende discours, of is het omgekeerd. Komen personen die aanleg hebben voor sociale interactie gemakkelijk in contact met de georganiseerde sport?

3.2.3 Betekenissen voor de volksgezondheid

Aan sport wordt ook de betekenis gegeven dat het kan bijdragen aan een goede gezondheid. Intensief bewegen en sporten kunnen namelijk bijdragen aan een verbetering van de lichamelijke fitheid. (Hildebrandt, Ooijendijk, Hopman-Rock, 2007). Het is in meerdere onderzoeken aangetoond dat sport positieve gezondheidseffecten heeft. Zo zou het hart en vaatziekten voorkomen en is sport en beweging een belangrijk middel om overgewicht te voorkomen of te verminderen. (Breedveld, Kamphuis, Tiessen-Raaphorst, 2008).

De positieve gezondheidseffecten van sport zijn ook terug te zien in het ziekteverzuim van werknemers. Werknemers die aan sport doen verzuimen significant minder vaak maar vooral ook korter, dan niet sportende werknemers. (S.G. van den Heuvel, H. C. Boshuizen, V.H. Hildebrandt, B.M. Blatter, G.A.M. Ariëns, P.M. Bongers, 2003). Ook uit dit onderzoek blijkt de belangrijke betekenis die gegeven wordt aan sport in de samenleving. In dit geval de werkende samenleving.

Naast de positieve gezondheidseffecten zou sportdeelname bijdragen aan gezondere gedragingen. Uit onderzoek blijkt namelijk dat jongeren in Amerika die deelnemen aan sport ook buiten het veld een gezondere leefstijl erop nahouden. Jongeren die sporten zouden minder vaak roken en drugs zoals marihuana en cocaïne gebruiken en vaker fruit en groenten eten. (Pate, Trost, Levin, Dowda, 2000).

Ondanks de conventionele wijsheid dat sportdeelname bijdraagt aan de gezondheid en kwaliteit van leven voor veel mensen, komen er steeds meer geluiden dat sport ook nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid. Hierbij wordt bijvoorbeeld topsport genoemd. In hoeverre is topsport gezond voor een persoon? Zoals Safai (2008) stelt: *“As athletes move up the competitive ladder, they often wear down their bodies through a variety of health-compromising behaviours such as the uncritical tolerance of pain /injury, dangerous dieting practices, or the use and abuse of drugs.”* Een voorbeeld van tolerantie van pijn zijn de rugby spelers die Malcolm en Sheard onderzocht hebben. Uit dit onderzoek blijkt dat het voor de spelers normaal is om met pijn te spelen. De spelers willen de wedstrijd spelen en gaan daarmee voorbij aan de pijn die ze hebben en het risico dat ze lopen om de eventuele blessure te verergeren. (Malcolm, Sheard, 2002). Met deze instelling wordt volledig voorbij gegaan aan de eigen gezondheid en het welzijn van de spelers op langere termijn.

Ook doping in de sport wordt veelvuldig genoemd als het gaat om aspecten in de sport die de gezondheid niet bevorderen, maar juist schaden. Zo zou bloed doping een oorzaak kunnen zijn van lever ziektes die wielrenners krijgen en waar zij op vroege leeftijd aan overlijden. (Houlihan, 2008).

Naast de topsporters zijn er ook voor amateursporters risico's die de gezondheid schaden, namelijk blessures. Gemiddeld komen er per jaar 1.5 miljoen sportblessures voor, waarbij het niet is uitgesloten dat het werkelijke aantal blessures aanzienlijk hoger ligt (Breedveld, Kamphuis, Tiessen- Raaphorst, 2008). De kosten die deze blessures voor de samenleving met zich meebrengen zijn aanzienlijk. In het jaar 2000 zouden de directe medische kosten van sportblessures 170 miljoen euro bedragen. Indirecte kosten, productieverlies uitgedrukt in ziekteverzuim, zouden rond de 420 miljoen liggen. (Toet, Schoot, Den Hartog, Mulder, 2005).

3.2.4 Betekenissen voor de economie

In de laatste decennia heeft sport wereldwijd een steeds belangrijkere rol gekregen. Meer mensen nemen deel aan sport en de sportevenementen zoals het WK voetbal en de Olympische Spelen worden massaal gevolgd door middel van televisie of internet. Van Bottenburg stelde in zijn oratie in 2005 dat het aantal mensen dat deelneemt aan competitiesport van 1,5 miljoen in 1963 verdrievoudigd is tot 4,5 miljoen in 2003. Door deze popularisering van sport is er een hele economie ontstaan rond deze manier van vrijetijdsbesteding. (Van Bottenburg, 2005). Uit een rapport van Policy Research Corporation (2008) blijkt dat sport goed is voor 0.85% van het bruto binnenlands product in Nederland. Dit percentage representeert een bedrag van € 9,4 miljard dat per jaar in Nederland aan sport wordt uitgegeven. Van dit bedrag wordt 68% besteed door sportdeelnemers, 8% door sponsors en 24% door overheden. De bestedingen aan de sport en daarmee de betekenis die sport heeft in economische zin zijn aanzienlijk. De Nederlandse bevolking gaf in 2006 per

persoon een bedrag van € 216 uit aan sport. Dit bedrag bestaat uit bestedingen aan sportkleding, sportschoeisel, huur van sportaccommodaties, contributie en les en entreegelden. De uitgaven voor de contributie en les en entreegelden behelzen het grootste percentage van de totale bestedingen. (Goossens, 2008: 164).

Ook de uitgaven aan sport door de verschillende overheden worden steeds omvangrijker. Tussen 2000 en 2006 zijn de netto rijksuitgaven aan sport bijna verdubbeld tot 118 miljoen euro. (Goossens, 2008:165) Hieruit blijkt dat sport ook voor de rijksoverheid een steeds belangrijker rol speelt in de Nederlandse samenleving. De gemeentes zijn koploper van de verschillende overheden als het gaat om uitgaven aan de sport. In totaal geven de gemeentes 895 miljoen euro uit aan sport waarbij de grootste uitgaven bestaan uit het onderhouden, in stand houden en ontwikkelen van sportaccommodaties. (Goossens, 2008: 166)

De gemeentes gebruiken de sport echter ook om inkomsten te genereren. Sport wordt vaak gezien als uitgelezen middel in de citymarketing. Middels het organiseren en faciliteren van grote sportevenementen wil men de lokale economie een boost geven. Door zich middels bijvoorbeeld sport te profileren wil een gemeente zichzelf laten zien als toeristische bestemming of als vestigingsplaats voor bedrijven. (Gehrels, Munster, Pen, Prins, Thevenet, 2003). Vooral de grotere steden zien de betekenis van sport voor de economie. Voorbeelden hiervan zijn de start van de Giro in 2010 in Amsterdam en het fameuze Bavaria City Racing dat elk jaar in Rotterdam georganiseerd wordt. Grote sportevenementen worden ook gezien als katalysator voor de landelijke economie. Dit argument wordt dan ook gebruikt om grote sportevenementen zoals het WK voetbal en de Olympische spelen naar Nederland te halen. *“Ons lichamelijk welzijn, onze maatschappelijke verbondenheid, onze economie en onze ruimtelijke ordening zullen er volop van profiteren. Dankzij de sport.”* (NOC*NSF, 2009) Dit citaat komt uit het actieplan om de Olympische spelen in 2028 in Nederland te organiseren. Een andere belangrijke economische betekenis die aan de sport wordt toegeschreven is de werkgelegenheid. Door de groei van de sportsector zijn ook steeds meer mensen werkzaam in de sport. Het aantal sportgerelateerde functies is in de jaren tot 2008 opgelopen tot 50.000 fulltime banen (Schuit, Kauffman, Hilhorst, Keppels, Elfring, 2008). Hierbij moet gedacht worden aan mensen die bij sportorganisaties werken, een taak vervullen bij exploitanten van een sportaccommodatie of mensen die werkzaam zijn bij overheden in een sportgerelateerde functie. Al met al zijn door de groei van de sport de economische betekenissen aanzienlijk toegenomen. Van uitgaven aan sportdeelname, tot sport als middel voor de lokale economie tot werkgelegenheid. Er zijn meerdere economische betekenissen die men toeschrijft aan de sport.

3.3 De lokatie van het zwembad als functie en symbool

Het aantal sporters wordt steeds groter en daarmee het aantal sportaccommodaties. De ruimte die voor de sport in planologisch opzicht gereserveerd wordt is dan ook aanzienlijk. Volgens het ministerie van VROM (2001) is er in 2030 een ruimtebehoefte van 144.000 hectare voor sport en recreatie. Door de groei van steden is de lokatie van een sportaccommodaties vaak niet meer in het centrum of in de wijken van een stad. Veel voorzieningen zijn in de laatste jaren verplaatst naar de rand van de stad. Oorzaak van deze verplaatsing zijn economische motieven. (Harms, Knol, 2006). Door de schaarste aan ruimte moeten de laagrenderende sportvoorzieningen wijken voor winstgevende activiteiten, zoals woning- en kantoorbouw. Daarnaast renderen accommodaties beter op goedkope grond. Iets dat moeilijk te vinden is in de stad. (Policy Research Corporation, 2008: 99). Door de verplaatsing van de sportaccommodaties naar de rand van de stad wordt de afstand van de woning van de sporter naar de sportaccommodatie aanzienlijk vergroot. Deze verschuivingen worden gezien als een niet wenselijke ontwikkeling. *“Indien deze trend zich doorzet, zal de beschikbaarheid van het sportaanbod in de binnenstad afnemen met als risico een reductie van de vraag naar sport als*

gevolg van een verminderde bereikbaarheid van de sportaccommodaties.” (PRC, 2008). Uit dit citaat blijkt dat de afstand naar een sportaccommodatie een belangrijke rol speelt of mensen gaan sporten of niet. Het impliceert dat als de sportaccommodatie verder weg is, dat de sportdeelname af zal nemen. Ook de gemeente Zwolle onderschrijft deze ontwikkeling in haar ‘Masterplan sportaccommodaties’. Deze gemeente geeft aan dat vooral de sportdeelname van bepaalde doelgroepen, kinderen/jeugd, ouderen en mensen met een beperking aanzienlijk af zal nemen als de afstand tussen de woonlocatie en sportlocatie te groot wordt. (Hopman Andres, 2009). Ook in de nota van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport, Tijd voor Sport, wordt in gegaan op de verschuiving van de sportaccommodaties naar de rand van de stad. Het ministerie roept hierin op dat gemeentes en provincies voldoende ruimte moeten realiseren voor op loop- en fietsafstand liggende sportterreinen en recreatiemogelijkheden. Hierin noemen zij dat sportvoorzieningen in het centrum van een stad moeten worden gepositioneerd omdat de voorziening bij kan dragen aan de sociale cohesie en de leefbaarheid. (Ministerie VWS). Ook bij het ministerie schaarst men zich achter het standpunt dat sport laagdrempelig moet zijn en dat de afstand een barrière kan vormen voor de sportdeelname. De lokatiekeuze van een sportaccommodatie zou volgens deze bronnen invloed hebben op onder andere de sportdeelname. Waarbij gesteld wordt: hoe groter de afstand tussen de woonlocatie en sportlocatie hoe lager de sportdeelname. Opvallend is dat het ministerie van VROM een andere opvatting heeft dan het ministerie van VWS. Dit ministerie is van mening dat mensen hun vrijetijdsactiviteiten, waaronder sport, mits deze niet dagelijks plaatsvinden op grote afstand kunnen doen. (Ministerie van VROM, 2001). Ook vanuit de wetenschap wordt het standpunt niet onderschreven dat de afstand een negatieve invloed heeft op de sportdeelname. Zoals Van den Dool, van der Meulen en Breedveld (2008) stellen: *“..de nabijheid van sportvoorzieningen weinig van invloed is op de mate waarin er wordt gesport c.q. bewogen. Sporten zijn immers uitwisselbaar. Het gehele palet aan sporten hoeft niet bereikbaar te zijn, als een deel het maar is.”* Opvallend is de uitspraak dat sport uitwisselbaar is. Zij geven hiermee impliciet aan dat je kiest voor de sport en niet voor een sport. Mensen die geen gebruik meer zouden maken van het zwembad in Wijk bij Duurstede zouden dan een andere sport kiezen die wel in de gemeente beoefend kan worden. Is dit echter zo? Is een bepaalde tak van sport niet zo karakteristiek dat je daarvoor verder wilt reizen op het moment dat het niet in de eigen gemeente is? Daarnaast geeft Van den Dool et al. (2007) aan dat er op dit moment nog geen eenduidig antwoord is op de vraag hoe belangrijk de bereikbaarheid is voor de sportdeelname onder mensen. Dit impliceert dat de relatie tussen de lokatie en bereikbaarheid van een sportaccommodatie en de sportdeelname nog verder onderzocht dient te worden voordat daar een gedegen uitspraak over gedaan kan worden.

Bovenstaande literatuur gaat uit van de functionaliteit van de sportaccommodatie. Het is een ruimte waar men kan sporten, waarbij de afstand naar de lokatie van belang is. Naast de functionaliteit van een plaats/lokatie, in dit onderzoek een zwembad, is de symbolische waarde van een plaats ook van groot belang. Zoals Altman en Low (1992, zoals geciteerd in Hay, 1998: 7) stellen: *“The social relations that a place signifies may be equally or more important to the attachment process than the place qua place”*

Zij geven aan dat de plaats op zich niet van belang is, maar dat de associaties die mensen hebben met de plaats vaak een grotere waarde hebben. Het gehecht zijn aan een bepaalde plaats of lokatie wordt ook wel “place attachment” genoemd. Deze definitie valt uiteen in twee verschillende soorten. Te weten: de “resource dependence” waarbij het gaat om de functionaliteit van de plaats. De mogelijkheid om een bepaalde activiteit te doen.

Bijvoorbeeld de afstand tot een sportaccommodatie. En de resource identity waarbij het gaat om de mate waarin personen een emotionele of symbolische waarde geven aan een bepaalde

lokatie. (Williams, Roggenbuck, 1989). Een voorbeeld van een symbolische betekenis van een plaats wordt gegeven door Presley: “ *describes the special feeling I have for the mountains in Western North Carolina.*” Deze speciale gevoelens zijn moeilijk onder woorden te brengen. De resource identity van een lokatie moet desalniettemin niet onderschat worden. Zoals Williams en Roggenbuck stellen (1989): “*The relationship participants have to the resource, that is the extent to which their identity is tied to it, needs to be understood before responses to changing environmental conditions can be predicted.*” Als de emotionele, symbolische betekenissen, naast de functionele betekenissen niet in ogenschouw gehouden worden, is het moeilijk om de reacties te voorspellen. Een erg belangrijk punt als het gaat om het verplaatsen van een zwembad naar een andere lokatie.

3.4 Het zwembad als politiek issue

Bij de afweging voor een sportaccommodatie speelt politiek en macht een belangrijke rol. In de politiek gaat het om de vraag wie krijgt, wat wanneer en hoe (Bovens, 't Hart, Van Twist, Rosenthal, 2001: 237). Waarbij het eigenlijk gaat om wie de maatschappelijke strijd om de macht wint. Bovens et al.(2001) stelt: “*Aan de ene kant staat de politiek. Dat is de wereld van strijd, emoties en macht. Aan de andere kant staat het bestuur – de wereld van neutraliteit, rationaliteit en recht.*” Of zoals Stone (2002, p. 376) beleidsanalyses beschrijft in een politieke omgeving. “*Politics is “messy,” “unpredictable,” an “obstacle course,” for policy, and “a hostile environment” for policy analysis.*” Beide citaten geven aan dat het bestuur en de politiek lijnrecht tegenover elkaar staan, omdat ze vanuit verschillende standpunten redeneren. Dit past in het idee dat politiek en bestuur gescheiden dienen te zijn en behoort tot de beginselen van de democratische rechtsstaat (Bovens, 2001: 239). Wilson en Weber hebben echter verschillende ideeën over deze scheiding. Wilson stelt dat de politiek de taken van het bestuur vaststelt maar dat de politiek zich niet moet bemoeien met de wijze waarop het bestuur wordt ingericht en het uitvoeren van de taken. Deze manier van scheiden van het bestuur en politiek was volgens Wilson de beste garantie voor een efficiënt en neutraal ambtelijk apparaat (1976, zoals geciteerd in Bovens et al, 2001: 239). Net als Wilson geeft Goodnow (1900) aan dat de scheiding vooral dient om te voorkomen dat de politiek zich teveel met het bestuur gaat bemoeien. Door de scheiding wordt de invloedsparing die de politiek op het bestuur wil uitoefenen zoveel mogelijk gereduceerd. Neutrale en deskundige ambtenaren kunnen alleen efficiënt werken als zij ongestoord hun werk kunnen doen. (1900, zoals geciteerd in Bovens et al, 2001: 240). Weber is net als Wilson van mening dat politiek en bestuur gescheiden dienen te worden. Hij gaat er net als Bovens et al. (2001) en Stone (2002) vanuit dat het twee verschillende werelden zijn waarin totaal verschillende deugden en capaciteiten domineren. Waarbij het in de politiek gaat om strijd en risico's nemen gaat het ambtelijk gezien om objectiviteit en het vermogen zichzelf weg te cijferen. Volgens Weber moet er een politieke leider zijn die gekozen is door het volk om te voorkomen dat de ambtelijke macht teveel toeneemt. Het doel van de scheiding tussen politiek en bestuur voor Weber is dus tegenovergesteld aan het doel van Wilson. Hij wil de invloed van het bestuur op de politiek juist reduceren terwijl Wilson de invloed van de politiek op het bestuur wil reduceren (1977, zoals geciteerd in Bovens et al. 2001: 242). De tweedeling kan ook als een doel-middelen scheiding gezien worden. De politieke gezagsdragers bepalen de doelen en het bestuur hanteert de middelen om de gestelde doelen te behalen (Bovens et al. 2001: 243)

Deze tweedeling tussen politiek en bestuur komt ook terug in de besluitvorming omtrent een zwembad. De verschillen in redenering, vanuit strijd of rationaliteit zijn duidelijk te onderscheiden. Zoals uit de voorbeelden uit de inleiding (zie blz. 8+9 van dit document) blijkt, wordt bij een voorziening als het zwembad door veel mensen strijd geleverd om de voorziening in stand te houden. Waarbij in mindere mate wordt gekeken naar de rationele

argumenten zoals gebruikersaantallen, financiën en de kwaliteit van de voorziening. Politieke betekenissen die aan het zwembad gegeven worden staan hierbij lijnrecht tegenover de rationele argumenten van de beleidsmakers. In dit soort beslissingen zijn duidelijke spanningen te onderscheiden tussen politiek en ambtenarij. Deze spanningen komen mede voort uit de legitimering van zowel politici als ambtenaren. De politici ontlenen hun legitimiteit aan de verkiezingen waardoor zij de positie hebben gekregen die zij bekleden. Ambtenaren ontlenen hun positie aan de deskundigheid die zij op enig gebied hebben. (Bovens et al. 2001: 294). Deze toenemende deskundigheid van ambtenaren is een belangrijke spanning die zich voordoet in (vooral) gemeentes. Zoals Bovens et al. (2001) stelt: *“Hoog opgeleide, ambtelijke specialisten moeten zich in veel ambtelijke organisaties onderwerpen aan het gezag van generalistisch ingestelde politieke bestuurders zonder vakdeskundigheid of met een relatief laag opleidingsniveau.”* Door dit verschil kan het voorkomen dat het bestuur het niet eens is met de politieke beslissing die genomen wordt. En kunnen spanningen ontstaan.

De wet dualisering gemeentebestuur dat in 2002 is ingevoerd, is ook een belangrijke verandering in de verhouding tussen de politiek en het bestuur. Door de invoering van deze wet zitten de wethouders van een gemeente niet meer in de raad. Zij houden zich uitsluitend bezig met het dagelijks bestuur. Het dualisme moet ervoor zorgen dat de raadsleden hun oor te luisteren leggen bij de burgers en namens hen met initiatieven komen. Vervolgens worden in de raadszaal deze initiatieven met het college van B&W besproken (Jumelet, Wassenaar, 2003: 10). De hogere mate van inmenging van de raad met de burgers kan voor moties zorgen die vanuit rationeel oogpunt niet haalbaar zijn, maar die vanuit politieke standpunten gerealiseerd dienen te worden. Iets dat wederom voor spanningen kan zorgen tussen politici en ambtenaren.

Uit de ophef die ontstaat als het over een zwemvoorziening gaat blijkt dat het een belangrijke voorziening is. Ondanks dit gegeven stelt Houlihan (2008: 36): *“A further implication of this broader view of sport politics is that not all decisions affecting sport will be made formally and publicly: many, even very important decisions are made in an ad hoc and far less explicit manner.”* Dit is een belangrijk gegeven. Uit dit citaat blijkt dat de besluiten die genomen worden ten aanzien van sport en sportaccommodaties vaak ad hoc genomen worden en niet expliciet. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de besluiten omtrent sportaccommodaties in mindere mate gestoeld zijn op rationele argumenten en in een hogere mate vanuit emotie en macht worden genomen. Daarnaast speelt populisme een belangrijke rol in de realisatie van een grote sportaccommodatie. Politici grijpen de bouw van een sportaccommodatie aan om zich in politiek opzicht te profileren. Een treffend voorbeeld is Margaret Thatcher die zich liet kussen door Kevin Keegan (aanvoerder van het Engelse voetbalteam) ten tijde van de bouw van het National Stadium in Groot-Brittannië. Waarbij aangegeven dient te worden dat Thatcher geen sportliefhebber is. (Houlihan, 2008: 41).

De bouw van een zwembad wordt dus op meerdere manieren een politiek issue. De spanningen tussen politiek en bestuur, het dualisme en de wijze waarop besluiten worden genomen ten aanzien van sportaccommodaties zijn van groot belang. Deze punten moeten dan ook in ogenschouw gehouden worden tijdens de besluitvorming en eventuele bouw van een zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede.

4 Resultaten en analyse

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit de documentanalyse en de interviews beschreven. Tevens wordt waar mogelijk een koppeling gemaakt met de literatuur. In 4.1 wordt de historische context beschreven die uit de documentanalyse naar voren is gekomen. De thema's die in de gesprekken naar voren zijn gekomen, worden in 4.2 besproken. Dit zijn achtereenvolgens: kwaliteit van het huidige zwembad, zwemmen een publieke taak? maatschappelijke betekenissen, politieke betekenissen en lokatie van het zwembad als functie en symbool. Middels dit hoofdstuk kan antwoord gegeven worden op de vraag welke betekenissen aan het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede worden gegeven en op welke manier lokatie van belang is voor een zwemvoorziening.

4.1 Historische context

In deze paragraaf wordt de geschiedenis van twee zwembaden in de gemeente Wijk bij Duurstede beschreven. Namelijk openluchtzwembad de Vikinghof, geopend in 1973 en gesloten in 1990, en het huidige zwembad Wickie de Viking, dat geopend is in 1995. De historie van het zwembad is relevant voor het onderzoek omdat er in het verleden verschillende politieke keuzes gemaakt zijn, die invloed hebben op het hedendaagse zwembad. De wijze waarop in het verleden het besluitvormingsproces is verlopen, komt ook naar voren. Tevens toont de historie mede aan welk belang inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede hechten aan deze voorziening.

De documenten over deze twee zwembaden in de gemeente lopen terug tot 1973, het jaar waarin openluchtzwembad de Vikinghof geopend is. Paragraaf 4.1.1 begint bij dit jaar en zal de historie van dit zwembad tot nu beschrijven.

4.1.1 1973 - 1990 Openluchtzwembad Vikinghof

Uit de nota Vikinghof blijkt dat er sinds 1933 al een "stichting zwembad Wijk bij Duurstede" in Wijk bij Duurstede is (Gemeente Wijk bij Duurstede 1988: 2). Vanaf 1973 tot 1990 was deze stichting eigenaar en exploitant van het openluchtzwembad de Vikinghof in Wijk bij Duurstede. De verplichting van de gemeente omtrent dit zwembad was een jaarlijkse financiële bijdrage voor de exploitatie. In 1987 kwam er binnen de gemeentelijke organisatie discussie over zwembad de Vikinghof. Er werden kritische vragen gesteld over de jaarrekening van 1986. Hieruit bleek dat het exploitatietekort van het zwembad was opgelopen tot 250.000 gulden. Een tekort dat in 1987 nog verder op zou lopen tot 290.000 gulden. Dit tekort was mede te wijten aan tegenvallende bezoekersaantallen. Naar aanleiding van deze tekorten werd van het toenmalige college verlangd een nota te schrijven over de toekomst van het zwembad. Uit een aantekening van een gesprek op 11 november 1987 tussen het bestuur van de stichting zwembad Wijk bij Duurstede, een medewerker van de afdeling bouwzaken en een medewerker van de afdeling welzijnszaken, blijkt dat in de nota alternatieven naar voren moesten komen die varieerden van volledige sluiting tot privatisering en exploitatie van het bad door de stichting.

In 1989 is uiteindelijk het besluit genomen om het openluchtzwembad de Vikinghof op 1 januari 1990 te sluiten. Hoofdrede van de sluiting was het exploitatietekort van het zwembad. De sluiting van de Vikinghof zorgde voor veel commotie onder de inwoners van Wijk bij Duurstede. Dit resulteerde in 1989 in de oprichting van de vereniging genaamd 'Vrienden van het zwembad in Wijk bij Duurstede'. Het doel van deze vereniging was: *"behartigt onze vereniging de belangen van de leden met betrekking tot een zwembad in onze stad."*

4.1.2 1990 – 1995 Besluitvorming overdekt zwembad

Uit een nieuwsbrief van de vereniging ‘Vrienden van het zwembad in Wijk bij Duurstede’ blijkt dat de vereniging binnen een half jaar uitgroeide tot de grootste vereniging van Wijk bij Duurstede. Mede onder de druk van deze vereniging heeft de toenmalige gemeenteraad op 27 februari 1990 besloten: *“in beginsel te besluiten tot het realiseren van een overdekte zwemaccommodatie op de lokatie Vikinghal respectievelijk Vikinghof.”* (Gemeente Wijk bij Duurstede, 1990). Deze twee lokaties waren volgens de politici de beste opties voor de bouw van het zwembad. De eerste lokatie was makkelijk te bereiken omdat het in de stad was en het zwembad dan geïntegreerd kon worden in de reeds bestaande sporthal, de Vikinghal. De tweede lokatie was het terrein waar het openluchtwembad de Vikinghof had bestaan. Het college kreeg de opdracht om de realisering van het zwembad verder uit te werken door middel van een werkgroep en een stuurgroep. In deze werkgroep namen zitting: de portefeuillehouder sport (voorzitter) medewerker sport en recreatie (secretaris) de chef afdeling bouwzaken, een vertegenwoordiger namens de vereniging ‘Vrienden van het zwembad’ en de oud bedrijfsleider van zwembad de Vikinghof. De stuurgroep bestond uit het voltallige college. Aan de hand van verschillende voorwaarden moest de werkgroep in samenwerking met een externe deskundige onderzoeken of een overdekt zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede haalbaar was. De twee belangrijkste voorwaarden die door de gemeenteraad gesteld waren:

- een exploitatie (risicodragend) voor derden;
- een jaarlijkse gemeentelijke exploitatiebijdrage van ten hoogste f525.00,-

Uit een brief naar de stuurgroep blijkt dat naar aanleiding van dit raadsbesluit men in de periode van juni 1990 tot en met januari 1991 onderzoek heeft verricht naar een mogelijke bouwlokatie en exploitatievorm van een overdekt zwembad. (Gemeente Wijk bij Duurstede, 1991)

De bouw van een nieuw zwembad met de gestelde randvoorwaarden was niet 100% zeker. Vanuit verschillende kanten kwam namelijk het advies de randvoorwaarden aan te passen of af te zien van de bouw, omdat het niet realistisch was. De twijfels om een zwembad onder de gestelde randvoorwaarden te realiseren, was afkomstig van verschillende personen die in professioneel opzicht met de bouw van het zwembad betrokken waren.

In een brief van de Nederlandse onderwatersport bond uit 1991 stelt men het volgende:

“Binnen de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde is de realisatie van een overdekt zwembad in Wijk bij Duurstede niet mogelijk.” Ook de sportambtenaar maakt in dat jaar in zijn B&W rapport duidelijk: *“Uiteindelijk staat de gemeente voor de keuze. Of afzien van het zwembad of bouwen maar met andere randvoorwaarden.”* En als laatste geeft een medewerker van de afdeling financiën het volgende aan in een schrijven in 1991 *“Het is financieel niet verantwoord tot stichting en exploitatie van een overdekt zwembad over te gaan indien het jaarlijks exploitatietekort (all-in) belangrijk hoger is dan f 525.000, -. Een marge van 5% (+/- f 26.000) boven de norm is mijns inziens de uiterste bovengrens.”*

Deze rationele argumenten van de professionals werden meegenomen naar de raad van 18 juni 1991, waar het college aangaf dat het niet mogelijk was om met de gestelde randvoorwaarden een zwembad te realiseren. Het college vond het echter zo jammer dat het zwembad niet gerealiseerd kon worden dat zij ondanks de rationele argumenten en de gegeven adviezen van de professionals, een andere manier hebben aangedragen om het zwembad alsnog te realiseren. Het voorstel was om geïnteresseerden voor de bouw van een overdekt zwembad uit te nodigen en voor 1 oktober 1991 hun plannen bij het college in te laten dienen. Vervolgens zou men aan de hand van de voorstellen beoordelen of realisatie van een zwembad mogelijk was. Dit voorstel van B&W werd vervolgens door de raad

aangenomen. Waardoor verschillende exploitanten een plan indiende om een overdekt zwembad in Wijk bij Duurstede te realiseren.

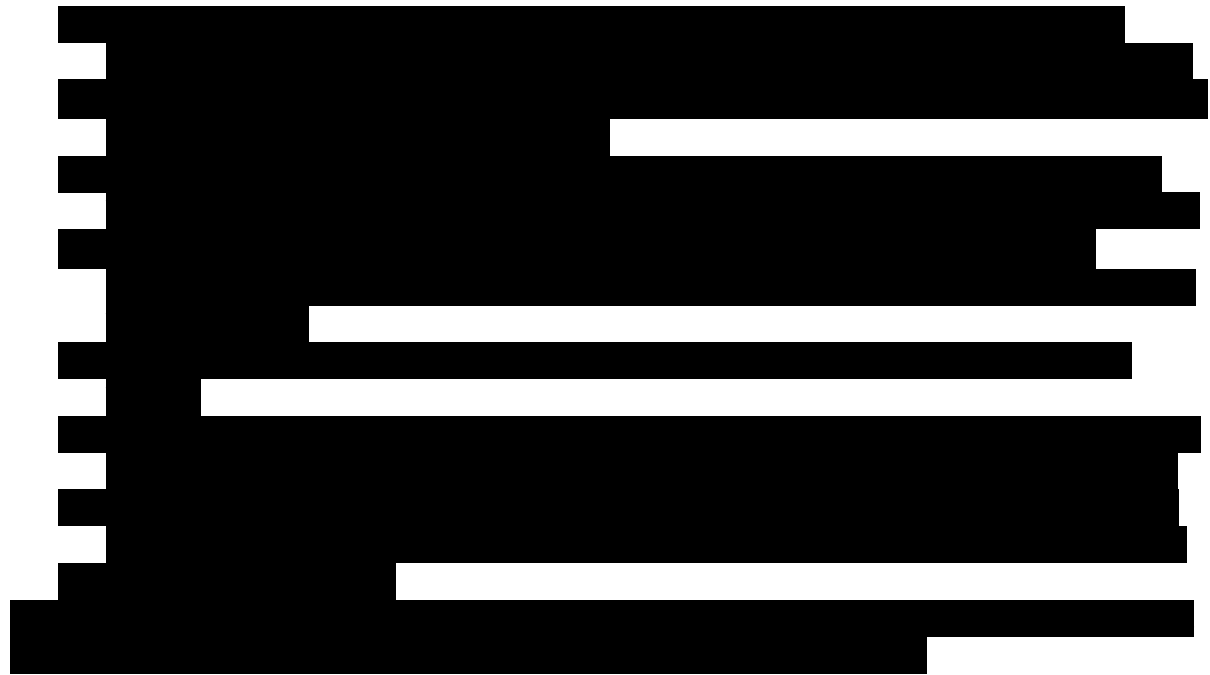

Naar aanleiding van het advies van de projectgroep werd op 25 mei 1993 besloten medewerking te verlenen aan de bouw van een overdekt zwembad en verder te onderhandelen met de uiteindelijke exploitant van het zwembad, ZIB management. De keuze is gemaakt voor een doelgroepenbad. De mensen moesten de mogelijkheid krijgen om te zwemmen in de eigen gemeente. Het recreatieve aspect is echter bewust achterwege gelaten. Dit gezien de kosten die het met zich mee zou brengen en de vele mogelijkheden om bij andere zwembaden in de omgeving te recreëren. Daarnaast heeft de gemeente gekozen voor de integratie van het zwembad met sporthal de Vikinghal.

Ondanks dat de “Vrienden van het zwembad in Wijk bij Duurstede” zeer verheugd waren met de komst van het zwembad, vijf jaar na sluiting van de Vikinghof. Was de lokatiekeuze niet voor alle inwoners acceptabel. Omwonenden waren onder andere van mening dat hun huis minder waard zou worden. Via de arrondissement rechtbank probeerden deze tegenstanders om de afgifte van de bouwvergunning op te schorten. Tijdens een eerdere bijeenkomst over het zwembad was echter gebleken dat de acceptatie van het plan in algemene zin groot was met uitzondering van enkele omwonenden. Het verzoek tot opschorting werd dan ook afgewezen en de gemeente werd in het gelijk gesteld. (Gemeente Wijk bij Duurstede, 1993). Nadat het verzoek was afgewezen is gestart met de bouw van het zwembad. Wickie de Viking is in 1995 opgeleverd en in gebruik genomen.

4.1.3 1995 - 2015 contractafspraken met de exploitant

Uiteindelijk werden er met de exploitant en eigenaar van het zwembad in 1995 verschillende contracten gesloten. Dit in verband met het integreren van het zwembad in de reeds bestaande sporthal, de Vikinghal. Naast het zwembad werd namelijk de afspraak gemaakt dat ZIB management de exploitatie van de Vikinghal zou verzorgen. ZIB management heeft de grond gelegen naast de sporthal gekocht en een zwembad gebouwd die geïntegreerd is in de sporthal. Hieronder puntsgewijs de belangrijkste afspraken met ZIB management ten aanzien van de exploitatie van het zwembad en de Vikinghal. Deze punten zijn afkomstig uit de verschillende contracten die ZIB management en de gemeente Wijk bij Duurstede gesloten hebben (Gemeente Wijk bij Duurstede, 1995)

4.2 Thema's voortkomend uit de interviews

In de volgende paragrafen komen de thema's naar voren die uit de gesprekken gedestilleerd zijn. Waar mogelijk worden de resultaten direct gekoppeld met de literatuur en de punten die uit de documentanalyse naar voren zijn gekomen.

4.2.1 Kwaliteit huidig zwembad: "een vierkante doos met een bak water"

Het onderzoek is toegespitst op het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede. De kwaliteit van het huidige zwembad komt in de gesprekken met de informanten veelvuldig naar voren. Ondanks dat dit niet als topic is opgenomen in de topiclijst. De regelmatige gebruikers van het zwembad geven aan niet tevreden te zijn met de huidige zwemvoorziening of de leiding van het zwembad. Één gebruiker geeft zelfs aan dat ten tijde van de opening in 1995 de kwaliteit van het zwembad volgens haar al ondermaats was.

"Eh het is ook veel te laat geopend. Het had al veel eerder open moeten, maar dat redde hij niet. En naar mijn mening is het zwembad gebouwd en toen het gebouwd was, was het eigenlijk al een ouderwets zwembad"

Ook nu zijn de mensen niet tevreden over zwembad Wickie de Viking. De voorziening wordt niet gezien als een prettige omgeving om in te vertoeven en sport te bedrijven. Dit blijkt onder meer uit de volgende uitspraken van twee gebruikers:

Tegelwerk is slecht, de vloer loopt schots en scheef, gebroken tegeltjes, er blijven plassen water staan. Douches zijn onvoldoende, vaak koud, te weinig straal te weinig water komt eruit. Het verkalkt je moet 80 keer op het knopje drukken wil je je haar goed uitgespoeld krijgen. De wc's zijn vies, vaak kapot. Dingen die worden vervangen en het is geen eenheid meer. Kledkamers zijn vaak vuil worden niet goed schoon gemaakt en zijn koud en muf.

Sowieso de ambiance is het alleen maar dat badje. Heeel klein bubbelbadje. Dan zit er nog een turks stoombadje in en een saunaatje. De ene werkt nooit en de ander wordt als opslag gebruikt. En het sauna gedeelte daar hoor ik ook alleen maar gruwel verhalen van. Dat het niet goed werkt en het is ook vies. Maar als je in het zwembad zelf kijkt ook. Qua onderhoud zie je roestplekken die dan op een hele amateuristische wijze zijn weg gewerkt en dergelijke. Het is er altijd veel en veel te warm. Het is er zo'n super vochtige warmte. Dat zijn allemaal dingen, dat trekt de mensen niet naar dit zwembad toe. Dan heb je de kantine. Die helemaal geen gezelligheid uitstraalt. Het is zo klinisch en clean als het maar kan. Dan heb je personeel lopen waarvan ik zeg van nou die zijn niet echt blij dat ze er staan, alleen maar voor het geld ofzo.

Naast het onderhoud van de zwemvoorziening wordt het ook door een ambtenaar van de gemeente als een gemis ervaren dat er weinig ruimte is in het zwembad voor recreatie.

En je kunt alleen maar zwemmen er zijn geen zitjes er is geen glijbaan er is helemaal niks. Je kunt in het water springen en dan kun je zwemmen. Er is absoluut geen recreatie. Het is niet leuk aangekleed. Het is een vierkante doos met een bak water.

Uit de documentanalyse (zie paragraaf 4.1.2) blijkt echter dat de politiek expliciet de keuze heeft gemaakt voor een doelgroepenbad waarin de recreatie van minder groot belang is. Destijds is deze keuze gemaakt vanuit financieel oogpunt. Op het moment dat een zwembad ook geënt zou zijn op recreatie, dan zou de exploitatiebijdrage aanzienlijk hoger zijn. Daarnaast was men toentertijd van mening dat er voldoende zwembaden in buurgemeentes aanwezig waren die konden voldoen aan het recreatieve aspect van zwemmen. Ondanks dat de gemeente in het verleden deze keuze heeft gemaakt, zien informanten het gebrek aan recreatievoorzieningen in het zwembad blijkbaar als een belangrijk gemis. Het grootste deel van de berichtgevingen over de kwaliteit van het zwembad zijn negatief. Er zijn echter ook enkele voordelen die het zwembad heeft ten opzichte van andere zwembaden in de omgeving. Zo stelt een gebruiker:

Er zwemmen een aantal mensen uit omliggende gemeentes bij ons, omdat er extra verwarmd water is.

Door de kleinschaligheid van het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede is het mogelijk om het zwembad extra te verwarmen voor gehandicapten en ouderen. Iets dat voor deze doelgroepen als noodzakelijk wordt gezien, omdat men anders niet of minder zou gaan zwemmen. Daarnaast is het voor sommige informanten een groot voordeel dat het rustig is. Voor hen is het niet noodzakelijk dat een zwemvoorziening in de gemeente mede als recreatievoorziening wordt ingezet.

4.2.2 Een zwemvoorziening een publieke taak?

Wickie de Viking is niet in gemeentelijk eigendom. Het is van een exploitant die het zwembad gebouwd heeft. Het zwembad is geïntegreerd met de Vikinghal, een sporthal die bij de oplevering van het zwembad in 1995 reeds bestond. Deze hal is wel eigendom van de gemeente. Op het moment dat het contract in 2015 met de exploitant afloopt, kan de exploitant de sporthal met de onderliggende grond kopen [REDACTED]

█. Dit is een belangrijk gegeven dat uit de documentanalyse naar voren is gekomen. De exploitant heeft namelijk andere belangen dan een gemeente. Voor de gemeente is het gemeenschappelijk belang van het zwembad het uitgangspunt. De exploitant daarentegen heeft het bedrijfseconomisch belang als uitgangspunt. In hoeverre zijn deze verschillende belangen verenigbaar? En wie is verantwoordelijk voor het feit dat mensen kunnen zwemmen?

4.2.2.1 Maatschappelijk belang versus particulier belang

De verschillende uitgangspunten van de stakeholders kunnen een reden zijn voor conflicten tussen de verschillende partijen. Moore et al. (2004) erkent dat de publieke organisaties meer vanuit de sociale waarde redeneren en dat particuliere organisaties meer vanuit de economische waarde redeneren. Iets dat kan ontaarden in conflicten. De uitspraak van Moore et al. (2004) wordt ondersteund door praktijkvoorbeelden die in de gesprekken met twee gebruikers naar voren zijn gekomen.

En toen nou ja twee, drie jaar geleden ging die handel stuk. Uiteindelijk is dat stoombad wel in orde gekomen. Maar de sauna weigert hij te repareren, want dat vindt hij te duur. En ik vind het jammer want het kost mij leden.

Ik krijg ook niet voldoende leden bij de zwemvereniging omdat je allemaal incurante uren krijgt van het zwembad. Omdat het te klein is. Het is een doelgroepenbad dus ik krijg donderdag van half zeven van half zes tot half zeven, omdat het zwembad de courante uren al heeft gepakt. Dus dan mag je tijdens de etensuren zal ik maar zeggen kinderen zwemtraining geven.

Uit beide voorbeelden blijkt dat het particuliere belang van de exploitant in conflict is met het collectieve belang van de verenigingen en de gemeente. De verenigingen willen graag zoveel mogelijk mensen een lidmaatschap aan kunnen bieden van de vereniging. Naast dat een hoger ledenaantal bij kan dragen aan een florerende vereniging, heeft de gemeente ook een collectief belang. Een hoge sportdeelname in een gemeente is namelijk een belangrijk maatschappelijk doel dat door de gemeente wordt gesteld. Uit het onderzoek blijkt dat het particuliere belang van de exploitant in de meeste gevallen leidend is. Dit is bijvoorbeeld te zien aan de faciliteiten die niet meer gemaakt worden. De tegenstrijdige belangen van de verschillende partijen zijn moeilijk, zo niet onmogelijk, te verenigen in het zwembad. In het theoretisch kader van dit rapport is de vraag gesteld of de private organisaties zich mede verantwoordelijk voelen voor het collectieve belang en of dit belang een belangrijke factor is in de besluitvorming van private organisaties. Moore et al. (2004) geven namelijk aan dat het redeneren van private organisaties vanuit het collectieve belang een nieuw verwachtingspatroon is vanuit de maatschappij. Uit de gesprekken blijkt echter dat het collectieve belang bij deze publiek-private samenwerking in mindere mate door de exploitant gerepresenteerd wordt. De ondernemer heeft heel duidelijk eerst een particulier/ economisch belang. Zo stelt hij:

Op het moment dat mensen aan mij vragen wat er mogelijk is. Dan leg ik uit wat de mogelijkheden zijn. Alleen als ze andere dingen in hun hoofd hebben. Ja dan kan ik ze niet overtuigen en op het moment dat ik dan puur op basis van bedrijfseconomische gegevens hun op een gegeven moment vertel wat wel en wat niet kan. En dat strookt niet met hun ideeën erover.

Uit de documentanalyse (zie paragraaf 4.1.2) blijkt dat de gemeente destijds bij de bouw van het zwembad wel is uitgegaan van één van de voordelen van publiek-private samenwerking die Twist et al. (2007) ook benoemen namelijk: kostenvoordeel. In onderstaand citaat, gesproken door een ambtenaar van de gemeente, komt zowel het voordeel van de samenwerking naar voren als de nadelen die kleven aan de samenwerking.

Als je kiest voor deze constructie. Dan is dat iets wat je moet accepteren. Wil je wel invloed hebben op de toegang, toegangsprijzen, gebruik voor verenigingen en doelgroepen. Dan moet je ook accepteren dat je ook veel meer geld kwijt bent. Voor de sport zou het het beste zijn als het gewoon een gemeentelijk zwembad was, waarin je doelgroepen actief kunt laten zijn. Dat je invloed hebt op de prijs, zodat je ook de sportstimulering kunt beïnvloeden en een klein beetje kunt sturen. Maar economisch gezien is het voor de gemeente het voordeligst. Je loopt geen risico, maar je hebt absoluut geen zeggenschap. Als hij het zwembad dicht doet zomers voor 6 weken. Dan doet hij dat. En maakt hij de prijskaartjes vijf euro zodat niemand meer komt. Dat recht heeft hij.

Afhankelijkheid van de andere partij is een belangrijk nadeel dat Canoy et al. (2001) beschrijven in de samenwerking. In het citaat blijkt dat de gemeente afhankelijk is van de besluiten die ZIB management neemt omtrent sluitingstijden en prijzen. In de gemeentelijke organisatie leidt dit tot onzekerheid omtrent de samenwerking. Men is blij met het kostenvoordeel dat men heeft door de samenwerking, maar de informant is van mening dat het collectief belang in deze samenwerking ondergesneeuwd wordt door het particuliere belang.

4.2.2.2 Wie is verantwoordelijk voor het feit dat mensen kunnen zwemmen?

In de gesprekken is ook gesproken over verantwoordelijkheid. Is het een private taak dat mensen kunnen zwemmen of is het een publieke taak?

Bij “kunnen” moet gedacht worden aan zowel de mogelijkheid hebben om te gaan zwemmen, dus het plezier/ontspanning dat mensen er aan beleven, als de vaardigheid van het zwemmen. Één gebruiker geeft aan het een verantwoordelijkheid voor de gemeente te vinden dat mensen plezier kunnen beleven aan sport en de mogelijkheid hebben om te kunnen sporten.

Dat het heel erg nuttig is en ook voor de avond sporten die er allemaal zijn enzo dus ik vind toch wel dat een plaats heelveel mogelijkheden moet hebben om voor iedereen te kunnen sporten.

De ontspanning en het plezier van het zwemmen komt in mindere mate voor in de gesprekken dan de vaardigheid van het zwemmen in verband met de veiligheid. Men ziet het als publieke taak van een gemeente dat alle mensen kunnen zwemmen. Waarbij een personeelslid van het zwembad aangeeft dat de gemeente verantwoordelijk is voor de veiligheid binnen een gemeente en dat het zwemdiploma en het zwembad waar de inwoners dit diploma kunnen halen een onderdeel zijn van deze veiligheid.

De gemeente zorgt voor de veiligheid voor iedereen en ik heb het eventjes seq wat ik dan zo voel. Ze hebben huizen, wijken bouwen ze met grachten en met waterpartijen waar dus jonge gezinnen komen met kinderen. Wat zou het meest praktische zijn? Dat het kind ook kan zwemmen. Als het in het water valt dat het ook uit het water kan komen. Ja net als een speelveldje buiten in hun eigen wijk. Ja dat moet beveiligd worden. Met rubbertegels en het speelattribuut zelf moet beveiligd zijn. Zo is dat ook met het zwembad. Het moet een bron zijn van preventiemaatregelen. En ouders met een kind de mogelijkheid geven om het kind te beveiligen met een zwemdiploma.

Anderen onderschrijven de mening dat het een publieke taak is dat mensen en dan vooral kinderen een zwemdiploma hebben en de mogelijkheid krijgen om deze te behalen. Hierbij wordt twee keer, een link gelegd naar eventuele verdrinkingen.

Van de andere kant als je moet constateren dat er één kind verdrinkt. Omdat het niet in de gelegenheid is geweest om te leren zwemmen. Dan heb ik het over kinderen van groep 4 van de basisschool. Op dat moment. Dan zou je het jezelf kwalijk kunnen nemen dat je de gelegenheid niet geboden hebt als gemeente. Kijk natuurlijk kan er altijd een kind verdrinken. Een baby of een kind van een jaar dat thuis in de vijver verdrinkt, ja daar kun je niks aan doen. We hadden vroeger het systeem van het schoolzwemmen. En daar werd geacht, elk kind werd geacht te kunnen zwemmen na afloop van het doorlopen van de vierde klas van de lagere school. Nou ja dan kon je dus zeggen daar heeft het niet aan gelegen. Dus dat hoeven we ons niet aan te rekenen. Nou en dan is de vraag hoeveel is een mensenleven je waard? Nou dat is niet te betalen.

En nou er is eigenlijk niks zo erg als wanneer kinderen verdrinken. Ik vind eigenlijk dat het tot de basisvaardigheden zou moeten behoren van ieder kind. Dus als je kijkt naar veiligheid dan vind ik sowieso dat kinderen zouden moeten kunnen zwemmen. Dat de gemeente ze in ieder geval de kans moet bieden om dat te leren. Nou dat kan natuurlijk heel goed in het zwembad.

Deze twee citaten impliceren dat de gemeente verantwoordelijk gesteld kan worden voor eventuele verdrinkingen als de mogelijkheid niet geboden wordt om een zwemdiploma te halen. Waarbij het zwembad in de eigen gemeente een belangrijke accommodatie is en het zwemmen gezien kan worden als een basisvaardigheid.

Iemand ziet het zwemmen als zo'n belangrijke publieke taak, dat voorbij wordt gegaan aan de private taak van de ouders

Maar dan zie je dus eigenlijk dat het veel moeilijker is om een groep kinderen die eigenlijk waarvan je het belangrijk vindt dat die leren zwemmen. Die ouders het misschien ook wel belangrijk vinden, maar niet zo belangrijk. Je hebt natuurlijk ook de zorg voor de kinderen uit je gemeente denk maar weer aan al het water dat ons hier omringt.

Deze resultaten geven aan dat informanten het als publieke taak zien dat kinderen/ mensen een zwemdiploma hebben. De gemeente zou de faciliteiten moeten bieden om dit diploma te kunnen behalen.

Ook de politiek heeft in 1995 impliciet aangegeven dat zij het zwembad en de mogelijkheid om te kunnen zwemmen zien als een publieke taak. De gemeenteraad heeft namelijk gebruik gemaakt van één van de redenen voor het sturen vanuit de overheid die door Bovens et al. (2001) onderscheiden zijn. Men heeft destijds de politieke afweging gemaakt het zwembad als merit good te zien en dat zij deze merit good moesten beheersen. De politiek was ten tijde van de beslissing van mening dat het zwembad voor iedereen toegankelijk moet zijn voor een redelijke prijs. Om deze reden heeft men middels de inzet van financiële middelen het zwembad in Wijk bij Duurstede gerealiseerd. De politiek heeft hierbij echter wel gekozen voor een publiek- private samenwerking. Waarbij het zwembad volledig door een private partij geëxploiteerd wordt. Deze opzet zorgt er wel voor dat de sturingsmogelijkheden voor collectieve betekenissen in mindere mate aanwezig zijn, dan op het moment dat het een gemeentelijke accommodatie betreft. Bovens et al (2001, p. 79) geeft aan dat de genoemde reden om te sturen vanuit de overheid wel onderhevig is aan politieke afwegingen die van plaats tot plaats en van tijdvak tot tijdvak verschillend uitvallen. Uit het onderzoek blijkt dat sommige politieke partijen het zwembad nog steeds als merit good zien. Zie hiervoor de resultaten bij de politieke betekenissen.

4.2.3 Maatschappelijke betekenissen die aan het zwembad worden gegeven

De maatschappelijke betekenissen van het zwembad in Wijk bij Duurstede zijn divers. Veel mensen geven aan dat het zwembad om verschillende redenen een belangrijke rol speelt in de gemeenschap van Wijk bij Duurstede. De betekenissen die in de gesprekken zijn gegeven, zijn echter allen van toepassing op de gebruikers. Zoals in de inleiding is te lezen, is het aantal bezoeken tussen de 860 en 910 per week waarbij niet bekend is om hoeveel verschillende gebruikers het gaat. Gezien het inwoneraantal van 23.459 is de vraag dan ook of dat het om collectieve betekenissen gaat van alle inwoners of dat het om particuliere betekenissen gaat van enkel de gebruikers.

In deze paragraaf komen achtereenvolgens de maatschappelijke betekenissen naar voren die mensen hebben gegeven aan het zwembad of de zwemsport.

4.2.3.1 Particuliere betekenissen

Informanten geven aan dat het zwembad en zwemmen belangrijke invloed hebben op het individu. Volgens informanten vormt het zwemmen vooral bij kinderen een belangrijk middel om bepaalde eigenschappen te ontwikkelen. Het zwemmen wordt onder andere genoemd als middel voor de opvoeding door een personeelslid van het zwembad.

Het is meer als het geven van zwemles. Het is ook een stukje sturing en opvoeding. Opvoeding in goede zin des woords, want zo'n groep kinderen die bij elkaar zijn, gaat het ene kind wat sneller uit zijn dak en je moet ze toch sturen. En dan praat je niet over zwemles, maar dan praat je over een stukje opvoeding.

Ook in de literatuurstudie komt terug dat sport en in dit geval zwemmen een belangrijke rol kan spelen bij de ontwikkeling van bepaalde sociale vaardigheden (Fletcher, 2003). Dit resultaat is dus conform de gevonden theorie. Een gebruiker van een ander zwembad onderschrijft dit uitgangspunt. Haar kind heeft belangrijke eigenschappen ontwikkeld door het zwemmen.

(noemt naam kind) die moet eerst wel weten wat hij kan en dan gaat hij weer een stapje verder. Hij begint met dat kan ik niet, dat wil ik niet, dat hoef ik niet. Maar als hij eenmaal door heeft dat hij het kan. Dan is het toch wel zo'n strebertje dat hij verder wil. Dus goed ja voor zijn doorzettingsvermogen.

Spd het ontwikkelen van sociale competenties. Het standpunt van Stegeman (2008) dat sport ook voor

volwassenen een belangrijke functie kan hebben, komt ook in dit onderzoek naar voren door middel van een citaat van een personeelslid van het zwembad.

Nou zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen komen er heelveel in voor. Want prestaties leggen van: "Ik kan dit en over twee weken kan ik nog meer." Dus dat zijn de belangrijke waarde van een bad, van het zwemmen in het algemeen.

Ook een oudere gebruiker geeft aan dat het zwemmen ook op latere leeftijd van belang kan zijn voor het ontwikkelen van zelfvertrouwen.

Ik merk nu bijvoorbeeld wel dat ik als ik zwem dat ik me dan beter kan bewegen. In zoverre krijg ik meer zelfvertrouwen dat ik denk van: 'Hé ik voel me beter.' dat is goed voor me ja.

De citaten geven aan dat zwemmen en het zwembad een belangrijke rol spelen in de individuele ontwikkeling van zowel kinderen als volwassenen. Vooral het zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen worden door informanten als belangrijke eigenschappen gezien die men door middel van zwemmen ontwikkeld. Deze uitgangspunten sluiten naadloos aan bij de theoretische uitgangspunten over de individuele betekenissen van sport. In de theorie wordt echter ook gesproken over negatieve effecten van sport zoals agressie (Buisman, 2008) en de fair foul (Pilz, 2005) die negatieve gevolgen kan hebben voor de opvoeding. In de gesprekken met de informanten geeft niemand deze negatieve betekenissen van de zwemsport. Dit kan betekenen dat zij zwemmen in een zwembad louter als positief ervaren en dat er geen negatieve effecten te onderscheiden zijn.

4.2.3.2 Collectieve betekenissen

De maatschappelijke betekenissen die naar voren komen in de interviews zijn de sociale cohesie en integratie. In de volgende paragrafen zullen deze twee betekenissen afzonderlijk besproken worden.

4.2.3.2.1 Sociale cohesie

Verweel et al. (2005) stellen dat sport van groot belang is voor de sociale cohesie binnen een gemeenschap. Ook het zwemmen blijkt voor de gebruiker van een ander zwembad een belangrijke sociale component te representeren.

*Dat sociale hoort er gewoon voor mij dus bij. Het gaat niet alleen om het sporten, maar het gaat ook over sociaal. En dat kan ook gewoon samen gaan.
100%*

Ook andere gebruikers geven aan dat zij het sociale aspect tijdens en na het zwemmen als prettig en als belangrijk ervaren.

Voor veel mensen dat het dus naast het zwemmen, dus ook een uitje moet zijn. Want het zijn veel alleenstaande mensen, misschien is dat voor veel mensen het enige gesprekje dat ze in een week voeren met andere mensen. Tenminste ja dat weet ik niet, maar dat denk ik bij veel mensen die thuis zitten wel.

Het sociale aspect is heel belangrijk. Mensen kennen elkaar, mekaars problematiek. Er wordt daarover ook wel gepraat. Mensen steunen elkaar. Mensen stimuleren elkaar om toch te bewegen. Ja maken een praatje met elkaar en dat is voor heelveel mensen met een beperking van groot belang.

Vooraf voor bepaalde doelgroepen, ouderen en gehandicapten, is het sociale aspect van zwemmen van groot belang. En wordt dit in de gesprekken veelvuldig genoemd.

Er is echter ook een gebruiker die aangeeft dat sociale cohesie een belangrijke waarde kan zijn van een zwemaccommodatie, alleen dat het zwembad in zijn huidige vorm niet aan deze verwachtingen kan voldoen.

Dus ook tijdens het aankleden of daarna eventjes nog staan praten. Dat ze toch met elkaar over zaken hebben. Een stukje sociaal gebeuren. Maar dat is er, maar op zich te weinig. Wat ik dus gewoon wijf aan de ambiance. Want als je daar gewoon iets meer hebt. Gezellig is en het is iets van die vereniging zelf, dan blijven mensen meer hangen denk ik.

Een ambtenaar van de gemeente onderschrijft het standpunt van de gebruiker.

*Als je een fatsoenlijk groot zwembad hebt. Met een kantine met zitjes met nevenvoorzieningen waar je even kunt zitten waar je even kunt ontspannen, kunt praten enzo. Dan zou het een meerwaarde hebben, maar dit heeft geen meerwaarde als sociale voorziening.....
Zeer beperkte maatschappelijke waarde. Niet meer als een gymzaaltje zo heeft. Je kunt er sporten, maar verder niks. Dan moet je het anders optuigen.*

Op de vraag of het zwembad een belangrijke rol speelt in de gemeenschap van Wijk bij Duurstede antwoordt een gebruiker die gebruik maakt van een ander zwembad als volgt:

Ik denk het niet echt meer. Van vroeger wel toen je nog het openlucht zwembad had. Dan kwam je iedereen wel tegen in het zwembad. Dat was altijd wel gezellig, maar je hebt ook niet echt de mogelijkheid om lekker naast het zwembad te gaan zitten. Het is meer zwemmen en weer naar huis.

Deze mensen geven aan dat de sociale cohesie, maatschappelijke waarde ook afhankelijk is van de accommodatie en niet alleen van het feit dat er gesport kan worden. Opvallend is dat de accommodatie of de kwaliteit van de accommodatie in de literatuur niet terugkomt als belangrijke voorwaarde voor sociale cohesie. Iets dat als een belangrijk resultaat kan worden gezien in dit onderzoek. Net als bij het onderwerp 'particuliere betekenissen' komen de kanttekeningen die Elling (2004) en Schreerder et al. (2004) bij sociale cohesie door sport plaatsen niet terug in de interviews.

4.2.3.2.2 Integratie door middel van bridging en bonding

Naast de sociale cohesie als belangrijk maatschappelijk effect wordt ook de integratie van gehandicapten binnen de gemeenschap genoemd als functie van het zwembad. Hierbij moet aangegeven worden dat dit in mindere mate genoemd wordt dan de sociale cohesie. Beide vormen van integratie die Putnam (2000) beschrijft, komen ook in de interviews naar voren.

Hieronder een vorm van bridging volgens het personeelslid van het zwembad tussen verschillende soorten personen.

In het zwembad kom je iedereen tegen. Jong, oud, dik, dun. En dat moet allemaal met elkaar.

Ook bonding wordt door een gebruiker benoemd in het kader van integratie.

En anderen hebben daar niet zoveel moeite mee. Dan vinden ze het prettig om toch een beetje beschut te kunnen zwemmen. Integratie meer onderling en niet met anderen. En dat ze zien dat er zoveel verschillende handicaps zijn.

Het laatste citaat is een vorm van bonding met gelijkgestemden. In het zwembad is een speciaal zwemuur voor gehandicapten waar zij met elkaar kunnen zwemmen en interacteren.

4.2.3.3 Betekenissen voor de volksgezondheid

Een andere belangrijke betekenis die informanten aan zwemmen en het zwembad geven is dat het goed is voor de gezondheid. Bij de vraag wat de reden was voor de gebruikers om te gaan zwemmen werd gezondheid meerdere malen genoemd.

Nou met name de gezondheid. Gewoon om lekker je vitaliteit proberen te behouden.

Dit is in lijn met de maatschappelijke betekenissen die Van Bottenburg et al. (1996) geven aan sport. Sport is van belang als het gaat om de volksgezondheid. Meerdere informanten erkennen dit theoretische standpunt. Verschillende personen geven zelfs aan dat zij het puur doen voor de gezondheid en niet omdat ze het leuk vinden.

Ik vind het dus fijn voor mijn gezondheid, want anders zou ik dus niet in het zwembad zo gaan zwemmen. Nou ik vind dus andere sporten, ik doe ook wandelen maar ik vind dat buiten zijn fijner.

De geïnterviewden zijn niet allemaal gebruikers van het zwembad, maar ook zij geven aan dat het zwembad een belangrijke rol kan spelen voor de gezondheid van de inwoners van Wijk bij Duurstede.

Sport wordt zowel preventief als curatief ingezet bij overgewicht (Breedveld et al. 2008). Ook in de interviews komt afvallen naar voren. Men geeft aan dat het zwembad en zwemmen een preventieve rol kunnen spelen als het gaat om obesitas. Tevens geeft één gebruiker aan dat het zwemmen voor haar belangrijk is om de extra kilo's door middel van zwemmen kwijt te raken.

Ja want ik ben bezig met afvallen dus ik hoop. Ik ben ieder geval een aantal kilo's afgevallen, dat het er toe bijdraagt. Omdat ik verder natuurlijk niet zoveel kan bewegen, is het dus heel belangrijk voor mij. En dan probeer ik zover het mogelijk is kracht te zetten enz. dus dat ik. ja wat slanker wordt en fitter.

Sport wordt over het algemeen gezien als een belangrijk aspect als het gaat om gezondheid. Zwemmen wordt echter gezien als een sport die voor bijna alle mensen iets kan betekenen voor de gezondheid. Dit is gerelateerd aan het feit dat er bijzondere aspecten zijn aan zwemmen. Vooral voor mensen met een functiebeperking, personen die moeten revalideren en oudere mensen is de sport zwemmen beter toegankelijk dan een sport als bijvoorbeeld tennissen. Een gebruiker onderschrijft dit.

Toen ging het wat minder en toen mocht het (tennissen) niet meer van het revalidatiecentrum en toen zeiden ze van. Er blijft heel weinig over eigenlijk dus ja echt zwemmen en toen ben ik begonnen.

Iemand van de gemeente is dit met de gebruiker eens.

Dan denk ik aan speciale groepen gehandicapten enzo ouderen. Dat die in het kader van de bevordering van de gezondheid dat die ook de gelegenheid moeten hebben om zich daar te bewegen.

Uit de gesprekken blijkt dat zwemmen als een laagdrempelige sport wordt gezien die eigenlijk door iedereen beoefend kan worden en iets kan betekenen voor de gezondheid. Dit komt doordat men in het water weinig belast kan bewegen. Daarnaast is zwemmen een sport waarbij alle spieren evenredig belast worden. Een gebruiker stelt:

En zwemmen is een hele goede wat dat betreft vind ik zelf een van de betere sporten. Je pakt zeg maar je hele lichaam tijdens het zwemmen. Je hebt alle spieren op een fatsoenlijke manier belast. Het is op zich weinig blessuregevoelig.

Dit laatste citaat is een tegenstelling met de literatuur. In de theorie wordt uiteengezet dat sport door de blessures die het op kan leveren ook schadelijk kan zijn voor de volksgezondheid (Breedveld et al., 2008). Bovenstaande uitspraak geeft aan dat de sport zwemmen hier een uitzondering op is. Ook andere informanten geven aan dat ze de sport zwemmen hebben gekozen omdat het weinig tot geen blessures oplevert. Dit bijzondere aspect van de zwemsport is een belangrijk resultaat van het onderzoek.

4.2.3.4 Betekenissen voor de economie

Het zwembad wordt in mindere mate gezien als een accommodatie die van belang is voor de lokale economie van de gemeente Wijk bij Duurstede. Werkgelegenheid is de enige economische waarde die mensen toebedelen aan de zwemvoorziening. Een personeelslid stelt:

Het is ook weer werkgelegenheid. De meeste hier... van de twaalf mensen zijn er tien mensen die uit Wijk bij Duurstede en omgeving wonen.

De huidige voorziening is, afgezien van de beperkte werkgelegenheid die het oplevert, niet van economische waarde. Op het moment dat er in de toekomst een groot zwembad geplaatst wordt zal dit volgens de informanten wel tot de mogelijkheden behoren. Maar of een investering van dien aard realistisch is en tot het gewenste resultaat leidt, daar wordt aan getwijfeld. Een gebruiker stelt:

Ik denk niet daar er veel mensen van buiten Wijk naar het zwembad in Wijk zullen komen. Ik denk dat er genoeg zwembaden zijn in de omgeving. Dan moet het een wel heel bijzonder zwembad worden dan. Dan krijgen we nog wel wat maar nee.

Iemand onderschrijft deze mening

*Nou dan moet je dus weer veel mensen hier naartoe kunnen trekken en dan moet je het meer zien als een toeristische investering. (...)
Dat is niet echt het profiel van Wijk bij Duurstede. Lijkt me niet zo realistisch.*

In de literatuur wordt sport wel als belangrijke betekenis beschouwd voor de economie (Van Bottenburg et al, 1996; Goossens, 2008; Schuit et al, 2008). Uit de gesprekken blijkt echter dat deze betekenis in veel mindere mate gegeven wordt aan de zwemvoorziening in Wijk bij Duurstede. Ondanks dat het zwembad een functie heeft voor de werkgelegenheid in de gemeente, is dit zo marginaal dat de economische betekenis niet als betekenis van dit zwembad wordt aangemerkt.

4.2.3.5 Veiligheid als betekenis van het zwembad

De gemeente Wijk bij Duurstede is een zeer waterrijke gemeente. De stad Wijk bij Duurstede ligt aan de Lek, de Kromme Rijn loopt dwars door twee van de drie kernen heen en ook een gedeelte van het Amsterdam Rijnkanaal is onderdeel van de gemeente. Deze eigenschap van de gemeente is een belangrijke reden voor onder andere een ambtelijke medewerker van de gemeente om de veiligheid als betekenis te benoemen.

We hebben hier nogal veel water rondom Wijk bij Duurstede. En ik vind ook dat de kinderen op zijn minst in staat moeten worden gesteld om te leren zwemmen.

Het hebben van een zwemdiploma wordt gezien als een noodzakelijk middel voor kinderen om veilig buiten te kunnen spelen. Dit blijkt uit een uitspraak van een informant die gebruik maakt van een ander zwembad.

Omdat ik het veilig vind. Overal is tegenwoordig water. In nieuwbouw wijken worden ook huisjes aan het water gebouwd. Dus ja ik vind het heel belangrijk dat ze in ieder geval veilig buiten kunnen spelen. Dat je ze veilig kan laten gaan en niet binnen je hekje hoeft te houden.

De exploitant trekt het breder dan de gemeente Wijk bij Duurstede.

Nou ik denk dat in zijn algemeenheid in Nederland dat men vindt dat het leren zwemmen ook behoort bij de eerste levensbehoefte. En van daaruit dat dus het aanleren van het zwemmen belangrijk is voor veel mensen omdat het een stukje veiligheid geeft.

Veiligheid is een belangrijke betekenis die gegeven wordt aan het zwembad. Elke informant heeft aangegeven dat dit één van de belangrijkste betekenissen is die aan het zwembad gegeven kan worden, zo niet de belangrijkste. Men is van mening dat elk kind de mogelijkheid moet krijgen om te leren zwemmen. Dit komt onder andere door het gevaar dat bijvoorbeeld deze gebruiker van een ander zwembad toeschrijft aan water.

*Ook meer het gevaar dat ze lopen. En de Lek de stromen en dergelijke dingen....
Om te laten zien hoe gevaarlijk de Lek is met al die draaikolken en dergelijke.*

De betekenis veiligheid die aan het zwembad wordt gegeven is karakteriserend. Geen enkele andere sportaccommodatie wordt gezien als een accommodatie die bij kan dragen aan de veiligheid van mensen. Omdat het typerend is voor het zwembad en de zwemsport komt deze maatschappelijke betekenis niet in de literatuur voor zoals Van Bottenburg et al. (1996) die hebben gesteld.

4.2.3.6 Plezier en ontspanning als betekenis van het zwembad

Ook plezier/ontspanning wordt als betekenis aan het zwembad gegeven. Gebruikers geven aan dat zwemmen ook gewoon leuk is en dat het een belangrijke vorm van ontspanning is.

En die (mensen met een beperking) onttrekken daar hun lol aan en die voelen zich daar senang bij.

Plezier. Kinderen vinden het natuurlijk hartstikke leuk om te zwemmen. Onze dochter heeft allemaal diploma's gehaald.

Bovenstaande citaten zijn gericht op de zwemsport zelf en niet zozeer op de accommodatie. Een medewerker van de gemeente betreft de accommodatie ook bij het plezier dat mensen er aan kunnen beleven.

Het zwembad draagt bij aan het zwemplezier aan de hoeveelheid activiteiten die er binnen een gemeente plaats kunnen vinden.

Net als veiligheid komt deze betekenis niet terug in de literatuur die ten aanzien van de maatschappelijke betekenissen bekend zijn. Dit is wellicht te verklaren doordat sport in de laatste jaren meer als middel wordt gezien en niet meer als doel op zich. Waarbij dus voorbij wordt gegaan aan de intrinsieke waarde van sport dat het leuk is om te doen en dat mensen het als vorm van ontspanning zien. In tegenstelling tot de veiligheid is deze betekenis niet karakteristiek voor zwemmen.

4.2.4 Betekenis van de lokatie

Uit de gesprekken blijkt dat het zwembad als een belangrijke voorziening wordt gezien die onder andere verschillende maatschappelijke betekenissen kan representeren. De vraag is echter of dat de lokatie van invloed is op deze verschillende betekenissen. Moet een zwembad binnen de gemeentegrenzen zijn of kan deze voorziening ook bij een buurgemeente ondergebracht worden? In deze paragraaf worden de aspecten besproken die betrekking hebben op de lokatie van het zwembad.

4.2.4.1 Reden om naar een ander zwembad te gaan

In de gesprekken die gevoerd zijn, is ook gevraagd of mensen gebruik maakten van een ander zwembad. In de aangrenzende dorpen/ steden van de gemeente zijn namelijk verschillende zwembaden aanwezig. Als mensen hier bevestigend op antwoordden, is gevraagd wat de reden is om naar een andere zwemvoorziening te gaan. De belangrijkste reden die gebruikers en een personeelslid van het zwembad noemen, is het ontbreken van recreatieve voorzieningen in Wickie de Viking.

Nou ik hoor ook van mensen dat die niet in Wijk gaan zwemmen maar juist naar Driebergen gaan bijvoorbeeld om te zwemmen. Omdat het zwembad gewoon mooier is. Daar zijn meer dingetjes omheen er zit een glijbaantje in en er is een een beter bubbelbad en een saunaatje zus en een saunaatje zo.

Ja en meer mogelijkheden hè. Je hebt daar ook een klein bubbelbadje. En dat loopt helemaal van laag naar diep op. Dus een apart bad en dan kan je helemaal rond zwemmen. Ja en er zijn hoe heet het glijbanen en er is een soort stroming dat is ook leuk en er zijn kleine saunaatjes en ik vind het personeel ook heel aardig altijd.

Ik ga naar Driebergen toe, daar heb ik een glijbaan, daar kan ik een patatje eten. Daar kan ik naar de Kreek, dat is een stroomversnelling. Daar kan ik eventueel nog een grote stoomkabine in. En daar betaal ik evenredig net zoveel.

Het zwembad in Wijk bij Duurstede wordt niet gezien als een accommodatie waar men kan recreëren. Als mensen met een gezin naar het zwembad gaan, kiezen ze voor een andere lokatie dan Wickie de Viking. Dit is in lijn met de opzet van het zwembad. Uit de documentenanalyse blijkt dat de gemeente bewust heeft gekozen het zwembad niet als recreatiemogelijkheid in de markt te zetten, maar als doelgroepenbad. Één gebruiker van Wickie de Viking formuleert dit heel treffend.

Als ik iets extra's wil dan ga ik weg, als ik wil zwemmen dan blijf ik hier (in Wijk bij Duurstede). Daarom vind ik het zo heerlijk.

Er zijn echter ook informanten die toch voor een andere lokatie kiezen terwijl de activiteit in Wijk bij Duurstede wordt aangeboden. Een informant kiest ervoor haar kind op een andere lokatie zwemles te laten genieten.

Sowieso toen (noemt naam kind) hier wilde beginnen was er hier een wachtlijst. De verhalen die ik hoor van moeders ook op het schoolplein is dat het hier ontzettend lang duurt. Voordat ze af mogen zwemmen.

De wachtlijst is de voornaamste reden om haar kinderen op een andere lokatie te laten zwemmen. Daarnaast blijkt uit het citaat dat zij de kwaliteit van het zwemonderwijs in twijfel trekt door de verhalen uit haar sociale omgeving. Ook uit informele gesprekken binnen de gemeentelijke organisatie blijkt dat sommige kinderen geen zwemles in de eigen gemeente genieten, maar op een andere lokatie. Waarbij men dezelfde kanttekening plaatst als de informant.

4.2.4.2 Zijn de maatschappelijke betekenissen van een zwembad buiten de gemeentegrenzen hetzelfde?

Van Bottenburg et al. (1996) hebben de maatschappelijke waarden van sport benoemd. Hierbij is niet gekeken naar de lokatie waar de sport plaatsvindt. Om deze reden is in dit onderzoek de vraag meegenomen of de verschillende betekenissen die mensen aan het zwembad toeschrijven afhankelijk zijn van de lokatie van de sportaccommodatie. Of dat deze waarden ook in een andere zwemvoorziening gerepresenteerd worden.

Op de vraag of de maatschappelijke betekenissen in een ander zwembad hetzelfde zijn, is de respons divers. Één gebruiker antwoordt ontkennend.

Als er hier geen zwembad is dan heeft dat niet dezelfde maatschappelijke waarde.

Een ambtenaar van de gemeente geeft aan dat deze waardes in een andere zwemvoorziening wel worden gerepresenteerd.

Als je dat goed aanpakt moet dat te doen zijn.

Er zijn echter ook gebruikers van zowel Wickie de Viking als een gebruiker van een ander zwembad die aangeven dat een andere zwemvoorziening wel dezelfde betekenissen kan representeren, maar dat het zwembad toch in Wijk bij Duurstede moet blijven.

Het effect blijft hetzelfde alleen denk ik niet dat je dezelfde mensen overgeplaatst krijgt naar een andere plek naar een ander zwembad.

Jawel. Echt wel. Maar ik vind dus, de mensen kunnen niet allemaal bijvoorbeeld naar Doorn en Driebergen dat is veel te ver.

Jawel maar dan krijg je weer de afstand, bereikbaarheid. Dat is wel.

De antwoorden zijn paradoxaal. In de volgende paragraaf zal deze tegenstelling nader toegelicht worden aan de hand van de functionele en symbolische waarde die aan een lokatie worden gegeven.

4.2.4.3 Functionele en symbolische betekenissen die aan een lokatie worden gegeven

Dat een zwembad buiten de gemeentegrenzen volgens de informanten ook maatschappelijke betekenissen representeert is in de gesprekken duidelijk naar voren gekomen. Ondanks dit gegeven wil men dat een zwemvoorziening in de eigen gemeente gehandhaafd blijft. De informanten die aangeven dat een zwembad in Wijk bij Duurstede moet blijven verwoorden dit met krachtige taal en zijn hier zeer stellig in.

Ik vind een zwembad is onontbeerlijk.

Zwemmen dat moet. Een zwembad moet er zijn.

Het zwembad moet sowieso blijven. Daar sta ik gewoon voor dat moet overeind staan.

Dat [het zwembad] mag absoluut niet weg.

Bovenstaande citaten zijn zowel van gebruikers van Wickie de Viking, een personeelid en ook van gebruiker van een ander zwembad.

Een medewerker van de gemeente en iemand die gebruik maakt van een ander zwembad geven aan dat de lokatie van een zwembad niet perse in Wijk bij Duurstede hoeft te zijn.

Nederland is een waterland en we zitten aan de rivieren en ze zullen het wel noodzakelijk vinden dat iedereen zou moeten kunnen zwemmen, maar dat hoeft niet perse in een eigen zwembad. Dat kun je ook bij een buurgemeente onderbrengen.

Voor mij persoonlijk hoeft het niet. Wij hebben natuurlijk wel de luxe dat wij een auto hebben en dat we er naar toe kunnen rijden. Doorn zou ook geen probleem zijn of Driebergen en ik ga helemaal naar Utrecht dus.

Het laatste citaat geeft impliciet al een functionele reden aan waarom het zwembad in Wijk bij Duurstede zou moeten zijn. Ondanks dat de mobiliteit van de Nederlander steeds groter wordt, is de afstand en bereikbaarheid een reden die veelvuldig genoemd is in de gesprekken. Hierbij wordt ook de positie van de gemeente Wijk bij Duurstede in Nederland genoemd

Wijk bij Duurstede ligt nou eenmaal een beetje excentrisch. Dus het is ook niet zo voor de hand liggend dat kinderen de bus pakken naar Doorn of naar.. dan is het nog niet zo makkelijk om het zwembad te bereiken.

Daarnaast wordt door een personeelslid gesproken voor de mensen die niet in het bezit zijn van een auto.

Dat moet met de gedachte gaan dat een hele hoop mensen ook geen auto hebben en dat het heel moeilijk is als je kind per fiets naar Doorn moet gaan. Om zwemles te krijgen... Hoe moet je dat dan doen?

Opvallend is dat andere informanten die dit antwoord ook geven, zelf wel in het bezit zijn van een auto en ook gebruik maken van een ander zwembad dan Wickie de Viking. Men antwoordt dus eigenlijk vanuit het perspectief van andere inwoners. De vraag is echter in hoeverre andere inwoners niet in het bezit zijn van een auto

In de literatuur wordt aangegeven dat er nog geen wetenschappelijke relatie is gelegd tussen de afstand naar de sportaccommodatie en de sportdeelname (Van den Dool et al 2007). De algemeen heersende betekenis is echter dat hoe groter de afstand tot de sportaccommodatie hoe minder mensen gaan sporten. Ondanks dat dit wetenschappelijk nog niet bewezen is, wordt het vaak wel als argument gebruikt in bijvoorbeeld beleidsstukken van het ministerie van VWS en de gemeente Zwolle. In de gesprekken komt de relatie tussen afstand van de woonlokatie naar de sportlokatie en de vermeende verminderde sportdeelname ook meerdere malen naar voren. Zowel gebruikers als een medewerker van de gemeente geven dit aan.

Dan zwemmen er heelveel van de gehandicapten niet meer. Want die zullen niet de actie ondernemen om naar Driebergen te gaan

Het zou kunnen zijn dat de mensen die aangewezen zijn op eigen vervoer bijvoorbeeld. Dat die wat minder frequent naar het zwembad zullen gaan. Dan kan afstand toch een belemmering zijn.

En heelveel mensen uit Wijk bij Duurstede die inderdaad niet denk ik op een zwemvereniging in een andere gemeente gaan. Dan moet je al idolaat zijn van het zwemmen en resultaat willen halen in het zwemmen. Maar het op recreatieve basis je conditie bijhouden dat is over. Ik denk die mensen haken sowieso af. Ik vraag me af of die dan een andere sport gaan doen.

Volgens de informanten belemmert de afstand tot het zwembad personen om gebruik te maken van deze sportaccommodatie. De verwachting van de informanten is dat dit niet ten goede komt aan de sportdeelname van de Wijkse, Cothense en Langbroekse inwoners. Het laatst argument geeft aan dat de mensen geen andere sport zullen gaan doen. Een uitspraak die in strijd is met de uitspraak van Van den Dool et al. (2007). Zij geven namelijk aan dat sport uitwisselbaar is. Impliciet zeggen zij: Men kiest niet voor een sport, maar voor de sport. In zijn visie zullen mensen die geen gebruik meer maken van Wickie de Viking een andere sport kiezen. Iets dat dus tegengesproken wordt door een gebruiker van het zwembad. Daarnaast zijn de bijzondere aspecten van zwemmen (zie paragraaf 4.2.3.3) mijn inziens dusdanig dat iemand niet zomaar een andere sport zal kiezen, alleen om het feit dat dit in de eigen gemeente is.

Daarnaast wordt de grotere tijdsinvestering om naar een lokatie buiten de gemeente te gaan als reden genoemd om het zwembad in de eigen gemeente te behouden.

Ik vond het een ramp. Twee keer in de week naar Bunnik het kost je heelveel tijd. Wij deden dat omdat we het belangrijk vonden. Maar als je iets minder gemotiveerd was dan doe je dat dus gewoon niet. Als je geen auto hebt. Daarom vind ik het in Wijk heel erg belangrijk.

Zowel de verminderde sportdeelname door de afstand en de tijdsinvestering om naar een andere lokatie te gaan zijn belangrijke functionele argumenten in de gesprekken. Men is van mening dat afbreuk gedaan wordt aan de functionaliteit van de voorziening op het moment dat deze niet binnen de gemeentegrenzen wordt gerealiseerd. De citaten onderschrijven de theorie over het hechten aan een bepaalde lokatie. Williams en Roggenbuck (1989) hebben dit beschreven als place attachment. De functionele betekenissen die de informanten geven zijn een vorm van resource dependence die onder place attachment vallen. Zij geven aan dat de functionaliteit van de voorziening een belangrijke voorwaarde is voor personen om deze daadwerkelijk te gebruiken.

Place attachment bestaat niet alleen uit resource dependence. Williams en Roggenbuck (1989) onderscheiden ook resource identity. Dit zijn betekenissen die symbolisch van aard zijn. In de gesprekken met informanten komen deze symbolische betekenissen ook naar voren. Mensen hebben het “gevoel” dat de voorziening bij de stad hoort. Door bijvoorbeeld de grootte van een gemeente, de historie en doordat het voorzieningenniveau in de gemeente voor hun gevoel hetzelfde moet blijven. Een gebruiker stelt:

En sowieso vind ik als je een gemeente bent van 24.000 inwoners. Nou sorry ik vind dat een grootheid daar moet ook gewoon zo 'n voorziening bij.

Daarnaast trekt een ambtenaar het historische perspectief erbij.

Historisch heeft elke plaats zowat een zwembad. En inwoners van Wijk hebben natuurlijk van oudsher hier ook altijd een zwembad gehad en die willen dat natuurlijk houden. Want inwoners zijn wel zo dat alle voorzieningen eigenlijk in Wijk bij Duurstede aanwezig moeten zijn.

Een personeelslid geeft aan dat het verdwijnen van het zwembad invloed heeft op het woongenot in de gemeente.

Het woongenot, zou je bijna kunnen zeggen, te behouden en te verbreden. Want ja een zwembad is niet verplicht nee. Maar het is wel een verbreding van een woongenot. Want als ik een huis koop. Kijk ik toch. Hoe ligt het? Wat de omgeving is. Dat is toch van belang. Niet dat iedereen dicht bij het zwembad wil zitten. Maar toch de mogelijkheid heeft om even iets anders te doen dan in je eigen huis te zitten.

Bovenstaande argumenten zijn symbolische betekenissen waarmee men onder woorden probeert te brengen waarom het zwembad in Wijk bij Duurstede hoort. Dit citaten sluiten aan bij de stelling van Altman en Low (1992, zoals geciteerd in Hay, 1998: 7). Mensen zijn niet zozeer gehecht aan de plaats om de plaats maar om de associaties die men heeft bij de plaats. In dit geval de lokatie van het zwembad binnen de gemeentegrenzen. Ondanks dat de gemeente Wijk bij Duurstede een kleine gemeente is in Nederland, wordt de grootte van de gemeente meerdere malen genoemd als reden om het zwembad te behouden. Hieruit blijkt dat sommige informanten de gemeente Wijk bij Duurstede zien als een grote stad. Met deze uitspraak wekt men de suggestie dat men zich mede aan de hand van het zwembad identificeert als inwoners van een grote stad/ gemeente. Op het moment dat het zwembad weg zou gaan, zou een gedeelte van die identiteit wellicht wegvallen. Het zwembad wordt dus als associatie gebruikt voor de grootte van Wijk bij Duurstede. Het gaat niet zozeer om de voorziening zelf maar om de associatie die men met de lokatie van het zwembad heeft. Het voorzieningenniveau in de gemeente ligt in deze lijn. Men heeft het gevoel dat meerdere voorzieningen in een stad aanwezig moeten zijn. Dit komt ook mede door het historisch perspectief, er is altijd een zwembad in Wijk bij Duurstede geweest dus deze voorziening moet binnen de gemeentegrenzen blijven. Deze argumenten zijn allen symbolisch van aard en worden omschreven als een bepaald gevoel dat men heeft. Een informeel gesprek met een collega ondersteunt dit gegeven. Op de vraag waarom het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede moet blijven antwoordde hij als volgt: “Niet van die moeilijke vragen stellen, dat is gewoon een gevoel dat ik heb. Het hoort gewoon bij deze plaats.”

4.2.4.3 Toekomst van het zwembad

In de gesprekken is ook de vraag gesteld welke lokatie de informanten voor ogen hebben voor een nieuwe of andere zwemvoorziening. Het merendeel van de informanten ziet de toekomstige lokatie van het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede. Drie informanten die vanuit professioneel opzicht bij het zwembad betrokken zijn, hebben echter een andere

mening. Zij stellen voor het zwembad niet in Wijk bij Duurstede te realiseren maar in samenwerking met een buurgemeente. De exploitant verwoordt dit als volgt:

Als men verstandig zou zijn. Dan zou men moeten kijken. In hoeverre zijn er afspraken te maken met de omliggende gemeenten. Doorn, Leersum, Amerongen. Dan zet je één centrale accommodatie neer. Je deelt de kosten met elkaar dan kun je een leuk zwembad bouwen. En je bent net zoveel kwijt als nu misschien. Maar dan heb je wel iets wat aantrekkelijk genoeg is, waar uiteindelijk het verzorgingsgebied vele malen groter is.

Naast deze informant, waren de andere twee informanten ambtenaren van de gemeente. Deze informanten gaan uit van de rationele argumenten zoals bezoekersaantallen en kosten. Dit past in de theorie die Bovens et al. (2001) en Stone (2002) beschrijven over de verschillende waardes waaruit de politiek en bestuur redeneren.

De overige informanten zijn van mening dat de gemeente het toekomstige zwembad wel binnen de gemeentegrenzen moet realiseren. Over de vorm van het zwembad zijn de meningen echter verdeeld.

Als je dat kan doen met een leuk recreatiegebied waar de kinderen op het grasveld kunnen spelen. Ouders kunnen op een terrasje zitten. En een strandje erbij en een waterpartij.

Dat het liefst gecombineerd met een aantal dingen waardoor het misschien betaalbaarder wordt. Het idee zoals het is he. De combinatie van een sporthal met een zwembad.

Maar ik denk echt dat je veel meer op doelgroep moet gaan toespitsen dus niet een recreatief groot zwembad. Dat zal niet lukken vrees ik.

De voorbeelden geven aan dat de verwachtingspatronen bij de informanten ver uit elkaar liggen. De ene persoon wil een groot recreatief zwembad en de ander geeft aan dat een doelgroepenbad, de huidige vorm, voldoende is voor de gemeente Wijk bij Duurstede.

4.2.5 Het zwembad als politiek issue

Zoals uit de inleiding, literatuurstudie en documentanalyse is gebleken, is de bouw of sluiting van een zwembad een politiek beladen onderwerp. Dit bleek ook in de informele gesprekken die gevoerd zijn binnen de gemeentelijke organisatie. Alvorens het onderzoek startte werd het volgende gezegd. “Kijk je wel uit wat je zegt tijdens de interviews? Er moet geen idee ontstaan dat de gemeente het zwembad gaat sluiten.” Dit impliceert dat het zwembad een politiek gevoelig punt is in een gemeente.

Ook uit de historische context blijkt dat het huidige zwembad een belangrijk onderwerp is geweest binnen de politieke omgeving in de jaren '90 in de gemeente Wijk bij Duurstede.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

4.2.5.1 Exploitatie van het zwembad

Tegenover politieke argumenten staan rationele argumenten om een zwembad wel of niet te behouden. Argumenten die voor de politiek meespelen in de afweging voor het wel of niet behouden van het zwembad. Voor het onderzoek is het van belang dat ook deze argumenten zoals de exploitatie, kosten en gebruikersaantallen aan bod komen. In bijlage 2 en 3 zijn respectievelijk de werkelijke kosten van het zwembad voor de gemeente en de bezoekersaantallen beschreven.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Uit de gesprekken met de informanten blijkt dat zij zich allemaal bewust zijn van de hoge kosten en de lage bezoekersaantallen. Toch worden deze gegevens door het merendeel van de informanten als minder van belang geacht als het gaat om de bouw van een nieuw zwembad. De maatschappelijke opbrengsten worden als tegenargument gebruikt ten opzichte van de rationele argumenten. Deze opbrengsten zijn echter moeilijk in geld uit te drukken. Een aspect dat de discussie omtrent de kosten en baten van een zwembad bemoeilijkt.

4.2.5.2 Publieke opinie

Bij politieke afwegingen is de publieke opinie van groot belang. Sinds de invoering van de wet dualisering gemeentebestuur in 2002 (Jumelet et al. 2003) brengt de raad meer initiatieven vanuit de inwoners in bij een raadsvergadering. De raad staat door deze wet meer in contact met de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede, waardoor de publieke opinie in de laatste jaren wellicht een nog belangrijkere rol heeft gekregen in de besluitvorming.

Ook uit de documentenanalyse blijkt dat de publieke opinie omtrent een zwembad een belangrijke invloed kan hebben in de besluitvorming. Bij de bouw van het huidige zwembad werd namelijk een actiegroep opgericht: “Vrienden van het zwembad in Wijk bij Duurstede.” Deze groep inwoners heeft toentertijd een belangrijke rol gespeeld om het zwembad op de politieke agenda te krijgen. Dit initiatief heeft mede geleid tot een positieve besluitvorming. Ook in de gesprekken met de informanten komt de publieke opinie naar voren. Één informant stelt het volgende:

Maar ik kan me er iets bij voorstellen dat het bij veel mensen protest gaat oproepen zoiets. Want stel dat het zwembad hier weggaat, dat zal heel wat voeten in de aarde brengen

Bij een eventuele sluiting van het zwembad of verplaatsing van het zwembad buiten de gemeentegrenzen zal de publieke opinie druk leggen op de politiek. De politieke betekenissen die aan het zwembad worden gegeven, kunnen hier wellicht door worden beïnvloed.

[Redacted text]

[Redacted text]

een behoorlijk aantal mensen. Die zeggen: zwembad? We hebben geen zwembad... Mensen hebben een bepaald ding in hun hoofd. Hebben associaties omdat ze in een groot recreatief zwembad zwemmen. Dat is een zwembad, dit is geen zwembad.

Beide citaten geven aan dat de verwachtingen van het zwembad bij de inwoners wellicht anders zijn dan de politiek voor ogen heeft. Deze publieke opinie kan straks ook een belangrijk aspect zijn voor de politiek omtrent de besluitvorming van een zwembadvoorziening.

4.2.5.3 Keuze zwembad of iets anders in Wijk bij Duurstede

De laatste belangrijke politieke afweging die in dit onderzoek naar voren komt, is de keuze voor het zwembad of een andere publieke zaak binnen de gemeente. In de jaren '90 is deze afweging ook gemaakt en heeft men wel gekozen voor een zwembad. Een bijna Crijffiaanse uitspraak van een ex medewerker van de gemeente onderschrijft de afweging als volgt:

Dat geldt dat je daar (een zwembad) aan uitgeeft, kun je vervolgens niet uitgeven aan andere zaken.

Deze afweging is van groot belang. Hierbij moet de vraag gesteld worden: “Welke publieke zaak heeft de grootste prioriteit?” Uit de gesprekken met de informanten blijkt dat de meningen hierover verdeeld zijn als ze echt voor de keuze worden gesteld. Sommige personen zijn van mening dat het zwembad van groot belang is en dat het een hogere prioriteit heeft dan een andere voorziening in de gemeente.

Dan moet het geld maar ergens anders vandaan komen en niet het luxe voor het één of ander bijvoorbeeld de brandweer. (red. er is recentelijk een nieuwe brandweerkazerne gebouwd in de gemeente)

Een gebruiker is van mening dat andere publieke zaken een hogere prioriteit hebben dan het zwembad.

Nou ik vind in ieder geval dat ze heel erg goed moeten kijken naar de gezondheidszorg en gehandicapten. En je ziet nu ook dat mensen niet meer weg worden gebracht of niet meer naar spelletjes kunnen. En de kinderen die dan niet meer weg worden gebracht naar het ziekenhuis. Dat vind ik echt verschrikkelijk. De grootste prioriteit.

In de resultaten komt geen eenduidige mening naar voren ten aanzien van de prioriteiten die een gemeente zou moeten stellen. Opvallend in de gesprekken was wel dat de meeste mensen het erg moeilijk vonden een keuze te maken. Liever maakte ze geen keuze en lieten het antwoord in het midden. Uit de aarzeling van de informanten blijkt dat het zwembad toch als een belangrijke prioriteit wordt gezien binnen de gemeente Wijk bij Duurstede maar dat zij ook andere prioriteiten zien in een gemeente.

5 Conclusie

In 2015 loopt het contract met de exploitant van het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede af. De gemeenteraad moet om deze reden binnen afzienbare tijd een besluit nemen over de toekomst van het zwembad. Om een gedegen besluit te nemen is het van belang de betekenissen die aan een zwembad worden gegeven in kaart te brengen. Daarnaast is de vraag op welke manier lokatie van deze sportvoorziening een rol speelt. Deze betekenissen zijn interessant om in kaart te brengen omdat mensen aangeven dat het zwembad maatschappelijk gezien belangrijk is. Als je echter kijkt naar de bezoekersaantallen, zie je dat maar een beperkt gedeelte van de inwoners daadwerkelijk gebruik maakt van het zwembad. Blijkbaar zijn er naast de rationele argumenten andere betekenissen van belang tijdens de besluitvorming van het zwembad. Deze betekenissen kunnen bijdragen in het politieke debat omtrent de besluitvorming. Om deze betekenissen te onderzoeken staat de volgende vraag in dit onderzoek centraal.

Welke betekenissen kennen betrokkenen in de gemeente Wijk bij Duurstede toe aan het lokale zwembad Wickie de Viking?

Aan de hand van de resultaten zullen in dit hoofdstuk eerst de afzonderlijke deelvragen beantwoord worden, waarna antwoord gegeven kan worden op de hoofdvraag.

5.1 In hoeverre is een zwembadvoorziening een publieke taak en wie zou deze taak moeten vervullen?

In 1995 heeft de gemeente de zwemvoorziening als merit good aangemerkt waar vanuit de overheid op gestuurd moet worden (Bovens et al. 2001). Hiermee geeft men impliciet aan dat het zwembad een publieke taak is die door een gemeente uitgevoerd moet worden. Door het sturen op deze accommodatie is het voor alle inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede mogelijk om gebruik te maken van het zwembad. Niemand wordt op deze manier uitgesloten. Bij de besluitvorming van het huidige zwembad heeft de gemeenteraad de keuze gemaakt het zwembad door een exploitant te laten bouwen en beheren. De gemeente betaalt alleen een exploitatiebijdrage en heeft geen directe invloed op de bedrijfsvoering. De afspraken over de exploitatiebijdrage, aantal uur dat het zwembad open moet zijn en de activiteiten die er plaats moeten vinden, zijn tijdens de bouw contractueel vastgelegd. De keuze om het zwembad niet in gemeentelijk eigendom te gaan beheren is gemaakt naar aanleiding van een belangrijke reden voor publiek- private samenwerking namelijk: kostenbesparing. Door de samenwerking wordt de publieke taak door een particulier uitgevoerd. Iets dat tot conflicten kan leiden. Moore et al. (2004) geven aan dat dit komt door de verschillende uitgangspunten waaruit de publieke organisatie en private organisatie redeneren. Uit de resultaten blijkt dat de verschillende belangen van beide partijen ook in zwembad Wickie de Viking conflicterend zijn. Hierbij moet geconcludeerd worden dat het economische uitgangspunt van de exploitant vaak doorslaggevend is, waardoor het maatschappelijk belang in mindere mate in ogenschouw gehouden wordt. Een situatie die voor een gemeente niet wenselijk is. Om de publieke taak optimaal uit te voeren is het wenselijk om een zwemvoorziening in eigen beheer te hebben. De vraag is echter of dit realistisch is.

Ook de informanten zijn van mening dat de gemeente verantwoordelijk is voor een zwemvoorziening en dat het dus een publieke taak is. De gemeente moet volgens de informanten, inwoners zowel de mogelijkheid bieden om te zwemmen als de mogelijkheid bieden om te leren zwemmen. Een zwemdiploma draagt volgens de informanten namelijk bij aan de veiligheid binnen de gemeente.

De algehele conclusie die men bij deze deelvraag kan trekken is dat zowel de informanten als de gemeente door middel van hun besluit in 1995, het zwembad aanmerken als een publieke

taak. Als men echter de keuze maakt om deze publieke taak door een private onderneming uit te laten voeren, moet men in sommige opzichten een lagere standaard accepteren wat betreft de collectieve betekenissen die het zwembad moet representeren. En het voordeel waar de keuze op gebaseerd is in ogenschouw houden: kostenvoordeel.

5.2 Welke maatschappelijke betekenissen zijn te onderscheiden bij de informanten?

De maatschappelijke betekenissen die de informanten geven aan het zwembad komen gedeeltelijk overeen met de betekenissen die Van Bottenburg en Schyut (1996) toekennen aan de sport. Het ontwikkelen van sociale vaardigheden, sociale cohesie, integratie en de betekenis die het zwembad representeert voor de volksgezondheid zijn betekenissen die ook in dit onderzoek worden genoemd. Opvallend is dat de kwaliteit van het zwembad genoemd wordt als voorwaarde voor het representeren van de sociale cohesie. Informanten geven aan dat het huidige zwembad deze betekenis niet optimaal kan representeren door de, volgens hen, lage kwaliteit van het zwembad. De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat de kwaliteit een belangrijk aspect is in de representatie van sommige maatschappelijke betekenissen. Dit is wellicht een belangrijk nieuw inzicht in de literatuur.

Van Bottenburg et al. (1996) beschouwen de betekenis voor de economie ook als een belangrijke maatschappelijke waarde. In dit onderzoek komt deze betekenis nauwelijks tot uiting. Alleen de beperkte werkgelegenheid wordt door enkele informanten genoemd. Deze betekenis kan om deze reden in relatie tot dit zwembad verwaarloosd worden.

Naast de betekenissen die Van Bottenburg et al. (1996) toekennen aan de sport, kan uit dit onderzoek geconcludeerd worden dat het zwembad in Wijk bij Duurstede nog twee andere betekenissen vertegenwoordigt die niet in de literatuur voorkomen. Namelijk veiligheid en plezier/ ontspanning. De informanten zijn van mening dat een zwembad erg belangrijk is om mensen te "beveiligen" met een zwemdiploma. Dit wordt vooral ingegeven door de waterrijke omgeving van de gemeente Wijk bij Duurstede. Een betekenis die door elke informant aan de zwemvoorziening gegeven is. Daarnaast wordt plezier en ontspanning genoemd als belangrijke betekenis. Men is van mening dat het zwembad belangrijk is voor plezier en ontspanning in de gemeente.

Een belangrijk punt dat uit het onderzoek geconcludeerd kan worden is dat de betekenissen die men geeft aan het zwembad als maatschappelijke betekenissen worden aangemerkt. De betekenissen die echter gegeven worden zijn alleen van toepassing op de gebruikers. Uit de inleiding blijkt echter dat het aantal gebruikers niet heel hoog is. De belangrijke vraag en conclusie die dan gesteld moet worden is of de gegeven betekenissen, maatschappelijke betekenissen zijn, of dat deze aangemerkt moeten worden als particuliere betekenissen van enkel de gebruikers?

5.3 Wat betekent de lokatie van de sportaccommodatie voor de betekenissen die gegeven worden?

Uit de resultaten kan geconcludeerd worden dat de lokatie van het zwembad een belangrijk item is. De reden voor informanten om toch naar een andere lokatie te gaan is het gebrek aan recreatieve voorzieningen in Wickie de Viking. Iets dat in lijn is met de opzet van het zwembad. Volgens het merendeel van de informanten kan een lokatie van het zwembad dat buiten de gemeentegrenzen ligt wel dezelfde maatschappelijke betekenissen representeren. Maar 2 informanten geven aan dat dit echt niet mogelijk is. Opvallend hierbij is dat bij verschillende informanten een tegenstelling in de antwoorden te herkennen is. Ondanks dat zij aangeven dat een zwembad in een andere plaats dezelfde betekenissen kan vertegenwoordigen, geven ze direct aan dat het zwembad wel binnen de gemeentegrenzen moet komen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de lokatie van het zwembad binnen de gemeente Wijk bij Duurstede van belang is voor het merendeel van de informanten. De

argumenten die men geeft om het zwembad binnen de gemeentegrenzen te plaatsen zijn tweeledig. De soorten argumenten die gegeven worden sluiten aan bij de theorie die Williams en Roggenbuck (1989) hebben over place attachment. De argumenten zijn zowel functioneel als symbolisch van aard. De functionele argumenten die de informanten geven, hebben betrekking op de verminderde sportdeelname door de afstand, ondanks dat dit nog niet wetenschappelijk aangetoond is, en de grotere tijdsinvestering om naar een zwembad buiten de gemeente te gaan. Daarnaast spreekt men over de slechtere bereikbaarheid van zwembaden buiten de gemeente voor mensen die niet in het bezit zijn van een auto. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de mensen niet alleen denken vanuit de eigen positie, maar ook antwoorden vanuit het perspectief van andere inwoners. De vraag is echter op hoeveel mensen dit perspectief van toepassing is in de gemeente Wijk bij Duurstede.

Naast de functionele betekenissen geven de informanten ook symbolische betekenissen. Bij de symbolische argumenten zijn de grootte van de gemeente, het voorzieningenniveau en de historie vaak gehoorde argumenten. Deze argumenten representeren het gevoel van de informanten dat het zwembad bij de gemeente Wijk bij Duurstede hoort. Altman en Low (1992, zoals geciteerd in Hay, 1998: 7) geven aan dat personen gehecht zijn aan de associatie die men heeft bij de lokatie en niet zo zeer gehecht zijn aan de lokatie als lokatie. De argumenten die de informanten geven, grootte, voorzieningenniveau en historie, sluiten aan bij deze theorie. Het zwembad binnen de gemeentegrenzen is voor hen een symbool, een associatie die men heeft. De genoemde argumenten zijn gevoelens die men moeilijk kan toelichten. De onderliggende reden van deze gevoelens kan wellicht gevonden worden in de associatie die men heeft bij de lokatie. Uit de argumenten kan voorzichtig geconcludeerd worden dat sommige informanten de gemeente zien als een grote stad en dat het voorzieningenniveau ook van dien aard moet zijn. Qua inwoneraantal kan de gemeente Wijk bij Duurstede echter gezien worden als kleine gemeente in Nederland. Het gaat de informanten niet zozeer om de voorziening zelf maar dat de lokatie van de voorziening binnen de gemeentegrenzen blijft. Sommige informanten identificeren zich wellicht als inwoner van een grote stad. Het zwembad is het symbool/ de associatie voor het feit dat zij in een grote stad wonen. Op het moment dat er minder voorzieningen komen, het zwembad gaat bijvoorbeeld naar een lokatie buiten de gemeente, valt wellicht deze associatie weg. Ondanks dat deze onderliggende symbolische betekenis moeilijk onder woorden is te brengen, is deze wel van belang in de besluitvorming. Om deze conclusie te verduidelijken wil ik een vergelijking trekken met een vlag van een land. In principe is het een stuk katoen met drie verschillende kleuren (in het geval van de Nederlandse vlag). Maar op het moment dat iemand van een andere nationaliteit onze vlag in brand steekt, wordt dat als zeer kwetsend ervaren. Een symbool van onze trots wordt kapot gemaakt. Mensen kunnen niet aangeven waarom dit kwetsend is, maar het wordt wel zo beleefd. Het zwembad binnen de gemeentegrenzen is voor de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede wellicht dat symbool dat staat voor het feit dat het een grote, bruisende gemeente is met veel voorzieningen. Op het moment dat aan dit symbool getornd wordt, ervaart men dit wellicht als kwetsend. De inwoners zullen weerstand bieden op het moment dat de lokatie van het zwembad niet meer binnen de gemeentegrenzen is.

Het merendeel van de informanten ziet de toekomst van het zwembad dan ook binnen de grenzen van de gemeente Wijk bij Duurstede. Over de manier waarop het zwembad vorm moet krijgen zijn de meningen uiteenlopend. De één geeft aan dat er in een toekomstig zwembad ook recreatieve voorzieningen moeten zijn, waar de ander uitgaat van een doelgroepenbad. Drie informanten die het toekomstig zwembad in samenwerking met een buurgemeente willen realiseren, zijn in professioneel opzicht betrokken bij de sportvoorziening. Hieruit is af te leiden dat de professionals meer vanuit de rationele

argumenten (kosten en bezoekersaantallen) redeneren, waar de overige informanten de maatschappelijke, functionele en symbolische argumenten aanhalen.

De algemene conclusie die men bij deze vraag kan stellen is dat de maatschappelijke betekenissen ook in een zwembad buiten de gemeentegrenzen vervuld kunnen worden. De mate van hechting aan een locatie binnen de gemeentegrenzen door functionele en symbolische betekenissen moeten echter niet onderschat worden. Ondanks dat deze 'gevoelens' moeilijk onder woorden te brengen zijn. En dat de functionele betekenissen niet wetenschappelijk onderbouwd zijn.

5.4 Welke politieke betekenissen zijn van belang voor de besluitvorming omtrent een zwembad?

Na dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat een zwemaccommodatie een zeer gepolitiseerd onderwerp is. Uit de documentanalyse blijkt dat in het verleden de sluiting van zwembad de Vikinghof, de besluitvorming voor het huidige zwembad en de bouw hiervan voor veel politieke onrust heeft gezorgd. Een nieuwe partij die tijdens de verkiezingen in de jaren '90 het zwembad als belangrijk item had kwam direct met 4 zetels in de raad en mochten door deze enorme winst plaats nemen in het college. Dieptepunt in deze periode was de val van een college, waarbij de besluitvorming van het zwembad een belangrijke struikelblok was. Ook heden ten dage wordt het zwembad gezien als merit good. (Bovens et al. 2001) En wordt het zwembad door sommige politieke partijen als item gebruikt om stemmen te winnen. Dit is in lijn met Houlihan (2008) die aangeeft dat populisme een belangrijke betekenis is bij de besluitvorming rondom een sportaccommodatie. In dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat bij de besluitvorming rondom kleinere sportaccommodaties de politieke betekenis ook een belangrijke rol speelt.

De afwegingen die de gemeenteraad moet maken ten aanzien van het zwembad zijn niet louter rationele afwegingen. In het onderzoek komt naar voren dat een zwemvoorziening een aanzienlijke kostenpost is. Daarnaast kan geconcludeerd worden dat het lastig is om een zwemvoorziening rendabel te maken en dat bezoekersaantallen in de laatste jaren zijn teruggelopen. Gegevens die mee genomen dienen te worden in de politieke afwegingen voor de besluitvorming omtrent een zwembad. Opvallend is dat vooral de mensen die professioneel betrokken zijn met het zwembad dit als belangrijke argumenten beschouwen in de besluitvorming. De theorie van Bovens et al. (2001) ondersteunen deze conclusie. Er wordt vanuit gegaan dat het bestuur uitgaat van objectiviteit en rationele argumenten, waar bij de politiek strijd en emotie een belangrijke drijfveer is.

De politieke betekenissen worden daarnaast beïnvloed door de publieke opinie. Uit de documentanalyse kan geconcludeerd worden dat het zwembad in de jaren '90 op de politieke agenda kwam door de publieke opinie. Er werd namelijk een vereniging opgericht die zich hard maakte voor een overdekt zwembad. Ook nu zal de publieke opinie van invloed zijn op de politieke afwegingen. De invoering van de wet dualisering gemeentebestuur (Jumelet et al., 2005) zal de invloed van de publieke opinie waarschijnlijk verhogen. De weerstand die eventuele sluiting zal opleveren kan niet genegeerd worden. Als laatste moet de politiek een afweging maken tussen verschillende voorzieningen. De informanten zijn in het interview voor de keuze gesteld: of een zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede of iets anders dat u van belang acht in een gemeente. De interviewees konden hier geen eenduidig antwoord op geven. Er werd geaarzeld als men een antwoord gaf en eigenlijk wilde ze liever de keuze niet maken. Door de aarzeling kan geconcludeerd worden dat mensen het zwembad toch als één van de hoogste prioriteiten zien in een gemeente, maar dat ook andere zaken zoals gezondheidszorg en onderwijs als belangrijk worden ervaren. Het is aan de politiek om deze afweging uiteindelijk te maken. De algemene conclusie die bij deze deelvraag getrokken kan worden is dat de politieke betekenissen die aan het zwembad gegeven worden, een

belangrijke rol spelen in de besluitvorming. En dat het zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede als belangrijke voorziening wordt gezien.

5.5 Beantwoording van de hoofdvraag: Welke betekenissen kennen betrokkenen in de gemeente Wijk bij Duurstede toe aan het lokale zwembad Wickie de Viking?

Uit de beantwoording van de deelvragen blijkt dat de betekenissen die aan het zwembad gegeven worden zeer divers zijn. De eerste betekenis die informanten aan het zwembad toekennen is de publieke taak van de gemeente. Ook de politiek heeft destijds de keuze gemaakt het zwembad te zien als een publieke taak door het aan te merken als een merit good die men wilde beheersen (Bovens et al. 2001) Omdat het zwembad als publieke taak gezien wordt, is het wenselijk dat de maatschappelijke betekenissen die in het onderzoek naar boven zijn gekomen in het zwembad gerepresenteerd worden. Door de publiek-private samenwerking komen deze maatschappelijke belangen in sommige gevallen echter in het gedrang door de economische belangen van de exploitant.

Daarnaast hebben betrokkenen verschillende maatschappelijke betekenissen gegeven aan het zwembad. Dit zijn de volgende: het opdoen van sociale vaardigheden, sociale cohesie, integratie, betekenis voor de volksgezondheid, de betekenis van veiligheid en de plezier en ontspanning. Dit zijn gedeeltelijk andere betekenissen dan de betekenissen die Van Bottenburg et al (1996) geven aan sportdeelname. Er kan geconcludeerd worden dat dit zwembad andere betekenissen kan representeren dan deelname aan een willekeurige sport. Uit het onderzoek blijkt dat de sportdeelname niet alleen maatschappelijke betekenissen kan representeren, maar dat de sportaccommodatie ook een belangrijk aspect is. Hierbij moet aangegeven worden dat voor de sociale betekenisgeving de kwaliteit van een voorziening een belangrijke voorwaarde is. Als de kwaliteit ondermaats is, kunnen de waardes die men aan de accommodatie toeschrijft niet worden vertegenwoordigd. Bij deze maatschappelijke betekenissen moet echter een belangrijke kanttekening gemaakt worden. In hoeverre zijn de maatschappelijke betekenissen daadwerkelijk collectieve betekenissen van alle inwoners uit de gemeente? Zijn gezien de bezoekersaantallen de maatschappelijke betekenissen geen particuliere betekenissen voor alleen de gebruikers? Dit is een belangrijke vraag die de politiek tijdens de besluitvorming moet beantwoorden.

Uit het onderzoek komt naar voren dat de lokatie van het zwembad een erg belangrijke rol speelt voor de informanten. Hierbij spelen de symbolische en functionele argumenten, argumenten die te maken hebben met place attachment, een belangrijkere rol. Er kan voorzichtig geconcludeerd worden dat sommige informanten het zwembad als symbool zien voor het feit dat zij in een grote gemeente wonen. Eventuele sluiting/ verplaatsing van het zwembad zal mede door de functionele, symbolische en politieke betekenissen die in het onderzoek aan bod gekomen zijn weerstand oproepen. Uit dit onderzoek kan dus geconcludeerd worden dat tijdens de besluitvorming de verschillende betekenissen die gegeven worden minstens zo belangrijk zijn als de rationele argumenten die gegeven worden. Het zwembad heeft ook een politieke betekenis. Het politieke karakter van deze voorziening is terug te vinden in de historie omtrent de besluitvorming van het huidige zwembad. Ook in de afgelopen verkiezingen had één partij het zwembad opgenomen in het partijprogramma. Het zwembad wordt als middel gezien om zetels te bemachtigen. Uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat niet alleen bij grote sportaccommodaties, zoals Houlihan (2008) stelt, politiek een grote rol speelt. Ook bij kleine sportaccommodaties, zoals Wickie de Viking, zijn de politieke betekenissen van groot belang. In de betekenissen die de politiek aan het zwembad geeft is de publieke opinie relevant. Bij de keuze voor een zwembad of een andere voorziening aarzelen de informanten. Hieruit kan voorzichtig geconcludeerd worden dat zij geen keuze willen maken en het zwembad als een belangrijke prioriteit zien in de gemeente.

6 Discussie

In dit hoofdstuk zullen discussiepunten aan de orde komen die te maken hebben met de methodologie die gebruikt is in dit onderzoek. Daarnaast wordt een koppeling gemaakt met het sportdeelnameonderzoek dat gedaan is in opdracht van de gemeente Wijk bij Duurstede in september van 2009.

6.1 Methodologische discussie

Het onderzoek is gedaan onder stakeholders van het zwembad. Daarbij is de keuze gemaakt om verschillende soorten stakeholders aan het woord te laten. Mensen die vanuit professioneel opzicht met het zwembad te maken hebben, gebruikers van het zwembad, gebruikers van andere zwembaden in de omgeving en een politica. Naast deze stakeholders zijn ook inwoners die geen gebruik maken van het zwembad een belangrijke groep. Deze groep is echter niet meegenomen in het onderzoek. Uit het sportdeelnameonderzoek blijkt namelijk dat maar 25% van de inwoners van de gemeente Wijk bij Duurstede één of meerdere keren per jaar gebruik maakt van het zwembad. Dit staat in contrast met het percentage van 82% van de inwoners die aangeeft het zwembad als een belangrijke voorziening te beschouwen. Het niet meenemen van deze groep kan gezien worden als een tekortkoming van dit onderzoek. Wat is de reden van deze personen om het zwembad als belangrijk item te benoemen terwijl zij zelf geen gebruik maken van de voorziening? Wellicht kennen zij nog andere betekenissen toe aan het zwembad die nu niet tot uiting komen in het onderzoek. Om deze reden zijn de conclusies in dit onderzoek alleen van toepassing op de groep direct betrokkenen.

De gemeente Wijk bij Duurstede bestaat uit drie kernen. Te weten Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. De informanten waren op één na allen afkomstig uit Wijk bij Duurstede. Of de mensen in Langbroek andere betekenissen geven aan het zwembad en de lokatie van het zwembad is dus onbekend. Inwoners van Langbroek hebben wellicht door de grotere afstand die zij af moeten leggen naar het zwembad in Wijk bij Duurstede een andere mening omtrent de accommodatie. Dit onderzoek geeft dus met name de betekenisgeving van inwoners van de stad Wijk bij Duurstede weergeven.

Dit onderzoek heeft een indicatie gegeven van de maatschappelijke betekenissen van een zwemaccommodatie en welke invloed de lokatie hierop heeft. Door de beperkte onderzoeksgroep en de context waar deze plaats heeft gevonden, de gemeente Wijk bij Duurstede, zijn de conclusies echter niet generaliseerbaar voor andere gemeentes. Om deze reden zal verder onderzoek gedaan moeten worden naar de maatschappelijke betekenissen en de invloed van de lokatie hierop.

6.2 Sportdeelnameonderzoek in tegenstelling met dit onderzoek

Uit het sportdeelnameonderzoek blijkt dat 25% van de inwoners in een jaar minstens één keer of meerdere malen gebruik maakt van zwembad Wickie de Viking en dat 26% één of meerdere malen naar het zwembad in Driebergen gaat. Er maken dus meer mensen uit de gemeente gebruik van een zwembad dat buiten de gemeente Wijk bij Duurstede ligt. Daarnaast maakt 53% helemaal geen gebruik van het zwembad terwijl 82% aangeeft het zwembad wel belangrijk te vinden. Dit is erg opmerkelijk. Er is dus een percentage mensen dat gemeenschappelijk geld uit wil geven aan een voorziening waar ze zelf geen gebruik van maken. Hoogstwaarschijnlijk zijn de argumenten van niet gebruikers die het zwembad wel willen behouden symbolisch van aard. De vraag rijst dan echter: Hoeveel gemeenschappelijk geld wil de gemeente uitgeven om wegens symbolische en politieke betekenissen een voorziening in stand te houden voor een gering aantal gebruikers terwijl dit geld ook op een andere manier ingezet kan worden?

7 Aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden naar aanleiding van het onderzoek enkele aanbevelingen geformuleerd. Als eerste zullen enkele aanbevelingen gedaan worden voor de gemeente Wijk bij Duurstede. Daarnaast wordt een aanbeveling gedaan voor verder onderzoek naar dit onderwerp.

In het onderzoek komt naar voren dat het zwembad verschillende maatschappelijke betekenissen representeert die van belang zijn voor de gemeenschap van Wijk bij Duurstede. De kwaliteit is echter een belangrijke voorwaarde. Uit de betekenissen die de informanten geven aan de kwaliteit van het zwembad is het aan te bevelen de optie waarmee de gemeente het contract met 5 jaar kan verlengen niet te gebruiken. Door niet meer te investeren in de huidige accommodatie kan het vrij gekomen geld gebruikt worden voor andere zaken. Of bijvoorbeeld het investeren in een andere zwemvoorziening.

Omdat het contract in 2015 afloopt is het van belang dat de gemeenteraad binnen nu en 1,5 jaar een besluit neemt over het zwembad. Zodat eventueel plannen gemaakt kunnen worden als men besluit een nieuw zwembad te realiseren. Bij de besluitvorming omtrent het zwembad moeten de verschillende betekenissen die gegeven zijn, beoordeeld worden. Hierbij moet de politiek verschillende vragen beantwoorden. Zijn de maatschappelijke betekenissen daadwerkelijk collectieve betekenissen gezien de bezoekersaantallen? Hoe wegen de functionele, symbolische en politieke betekenissen ten opzichte van de rationele argumenten? Hoeveel maatschappelijk geld heeft men over om het zwembad te laten bestaan gezien de argumenten die gegeven worden? Ten tijde van de besluitvorming moeten de functionele en symbolische waarde van het zwembad echter niet onderschat worden. Zoals uit het onderzoek blijkt kan de besluitvorming omtrent een zwembad erg veel emoties oproepen. De gemeenteraadsleden en het college van B&W moeten hier op voorbereid zijn. Ondanks deze sentimenten, is het van belang ten tijde van economische crisis de gegeven betekenissen in verhouding te plaatsen met de rationele argumenten.

Het merendeel van de informanten geeft aan dat het zwembad binnen de gemeentegrenzen moet blijven bestaan. Mensen willen dat er een zwembad is. De verwachtingen van de informanten voor een toekomstig zwembad zijn echter uiteenlopend. Sommige informanten geven aan dat ze een zwembad willen waar meer recreatievoorzieningen zijn. Ook hier rijst wederom de vraag: hoeveel geld heeft de gemeenteraad daar voor over? En is dat gezien de grootte van de gemeente Wijk bij Duurstede en huidige tijd wel realistisch? Als de gemeente besluit om in de toekomst een ander zwembad te bouwen het zij binnen de gemeentegrenzen het zij in samenwerking met een buurgemeente, dan is verwachttingsmanagement in de gemeente van groot belang. De inwoners moeten goed voorgelicht worden voor en ten tijde van de eventuele bouw om teleurstellingen te voorkomen.

Dit onderzoek spitst zich toe op een zwemaccommodatie in de gemeente Wijk bij Duurstede. In de rest van Nederland moeten overheden echter ook besluiten nemen omtrent de realisering en lokatie van sportaccommodaties. Het effect van de lokatie en de kwaliteit van de sportaccommodaties op de maatschappelijke betekenissen en de sportdeelname is echter een onderbelicht aspect van de sport. Om overheden, en met name gemeentes, handvatten te bieden in de besluitvorming is het van belang verder onderzoek te doen naar deze betekenissen. Door middel van extra onderzoek ontstaat een eenduidig beeld. Gemeentes weten dan welke consequenties kleven aan een bepaalde keuze omtrent een sportaccommodatie. Men kan dan een weloverwogen besluit nemen.

8 Literatuur

Bussemaker, J (2007). *Beleidsbrief Sport: De kracht van sport*. Den Haag: Ministerie van VWS.

Bottenburg, M. van., Schuyt, K. (1996). *De maatschappelijke betekenis van sport*. Arnhem: NOC*NSF.

Bottenburg, M van (2005) *There's no business like sportbusiness*. Tilburg: Fontys Economische Hogeschool.

Bowker, A. (2006) The Relationship Between Sports Participation and Self-Esteem During Early Adolescence. *Canadian Journal of Behavioural Science*, 38, 3, 214-229.

Breedveld, K., Kamphuis C., Tiessen-Raaphorst A. (2008). *Rapportage sport 2008*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau/ W.J.H. Mulier Instituut.

Buisman, A. (2004). Opvoeding in en door sport. In: *Pedagogiek*, 24, 4, 310-323

Bureau Duodecim (2009). *Sportdeelname onderzoek 2009. Gemeente Wijk bij Duurstede*. Rotterdam: Bureau Duodecim.

Canoy, M., M. Janssen, B. Vollaard (2001), *PPS: een uitdagend huwelijk, publiek-private Samenwerking bij Combinatieprojecten*, Den Haag: CPB.

Camps, Th.W.A. (2001). *Bij het scheiden van de markt: symbiose en abtibiose in publiek-private relaties*. Assen, Koninklijke van Gorcum.

Dool, R. Van den., Meulen, van der., Breedveld K. (2007) *Van 60 naar 75. Bouwstenen voor een beleid gericht op hogere sportdeelname. Concept eindrapport*. 's Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

Edwards, M. (2004). *Civil Society*. Cambridge: Polity Press.

Elling, A (2004). We zijn vrienden in het veld. Grenzen aan sociale binding en 'verbroedering' door sport. *Pedagogiek* 24, 4, 342-360.

Elling, A. en Knop, P. de, (1998). Sport integreert, maar niet altijd en voor iedereen. In: *Waarden en normen in de sport*. Houten, Bohn Stafleu van Loghum, 131-148.

Elling, A. en Claringbould I. (2004). In- en uitsluitingsmechanismen in de sport: wie kan, mag en wil er (niet) bijhoren? In: Kunnen, R. (2004) *Sport in beweging. Transformatie, betekenis en kwaliteit*. 's Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut, 45-60.

Eversdijk, A., Korsten, A., (2007). Publiek-private samenwerking bij infrastructurele projecten. *TPC Public control december 2007*, 28-33.

- Fletcher A., Nickerson P., Wright K (2003), Structured leisure activities in middle childhood: Links to well-being. *Journal of Community Psychology* 31, 641–659.
- Flick, U. (2009). *An introduction to qualitative research: Edition 4*. London: Sage Publications Ltd.
- Gehrels, C., Munster O. Van., Pen M., Prins M., Thevenet J. (2003). *Kiezen voor Amsterdam, Merk, concept en organisatie van de city marketing*. Utrecht/ Amsterdam.
- Goossens, R. (2008). Economie van de sport. In: Breedveld, K., Kamphuis C., Tiessen-Raaphorst A. (red.), *Rapportage sport 2008*. Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau/ W.J.H. Mulier Instituut, 162-191.
- Harms, L., Knol, F.(2006). Sport, ruimte en tijd. In: Breedveld, K. Tiesen Raaphorst, A.(red), *Rapportage sport 2006*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 209-225.
- Hart 't, H., Boeije, H, Hox., J. (2005) (red). *Onderzoeksmethoden*. Den Haag: Boomonderwijs
- Hay, R. (1998). Sense of place in developmental context. In: *Journal of environmental psychology* 18, 5-29.
- Henn, M., Weinstein M., Foard N. (2006). *A short introduction to social research*. London: Sage publications Ltd.
- Hopman Anders Consultants B.V. (2009). *Eindrapportage. Masterplan Sportaccommodaties. Gemeente Zwolle*. Hoevelaken: Hopman Andres Consultants B.V.
- Heuvel van den S.G., Boshuizen H. C., Hildebrandt V.H., Blatter B.M. , Ariëns G.A.M., Bongers P.M. (2003) Sporten, type werk, arbeidsverzuim en welbevinden: resultaten van een 3-jarige follow-up studie. In: *TSG* jaargang 81, 5, p256-264
- Hildebrandt, V. H., Ooijendijk, W.T.M., Hopman-Rock., M (2008) *Trendrapport Bewegen en Gezondheid*. Leiden, De Bink
- Houlihan, B. (2008) Politics, power, policy and sport. . In: *Sport and society: a student introduction*. London: Sage Publications, 33-55.
- Houlihan, B. (2008) Doping and sport. In: *Sport and society: a student introduction*. London: Sage Publications, 375- 394.
- Jumelet L., Wassenaar I. (2003) *Overheidscommunicatie*. Utrecht/ Zutphen: ThiemeMeulenhoff.
- Lehmann, D., Tennant, M.T., Silva, D.T., McAullay, D., Lannigan, F., Coates, H., Stanley, F. (2003). Benefits of swimming pools in two remote Aboriginal communities in Western Australia: intervention study. *BMJ*. 327, 416-419.
- Malcolm. D. and K. Sheard (2002). Pain in the assets: the effects of commercialization and professionalization on the management of injury in English Rugby Union. *Sociology of sport journal*, 19, 149-169.

Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (2005). *Tijd voor sport*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (2001). *Samenvatting Ruimte maken, ruimte delen. Vijfde Nota voor de Ruimtelijke Ordening 2000/2020*. Den Haag: Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Moore, M. H., Khagram, S., (2004). *On creating public value. What business might learn from government about strategic management*. Harvard University, John F Kennedy school of government

NOC*NSF (2009). *Olympisch Plan 2028. Heel Nederland naar Olympisch niveau, plan van aanpak op hoofdlijnen*. Arnhem: NOC*NSF

Pate, R., Trost, S., Levin, S., Dowda M.(2000) Sports participation and health-related behaviors among US youth. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 154, 904-911.

Pilz, G. A. (2005). Erziehung zum Fairplay im Wettkampfsport. Ergebnisse aus Untersuchungen im wettkampf orientier ten Jugendfußball. *Bundesgesundheitsbl - Gesundheitsforsch - Gesundheitsschutz*,48, 881–889.

Preseley, J. (2003). In praise of special places. *Parks & Recreation* July 2003. 22-29.

PRC (2008). *De economische betekenis van sport in Nederland*. Rotterdam: Policy Research Corporation.

PRC (2008). *De economische betekenis van sport in Nederland. Managementsamenvatting*. Rotterdam: Policy Research Corporation.

Putnam, R. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of American community*. New York: Simon & Schuster.

Safai, P (2008) Sport and Health. In: *Sport and society: a student introduction*. London: Sage Publications, 155-173.

Scheerder, J. Pauwels, G. en Vanreusel B. (2004). Sport en inburgering: Een empirische analyse van de relatie tussen sportbeoefening en sociaal kapitaal. *Tijdschrift voor sociologie*, 25, 4, 417-450.

Schuit, H., Kauffman K., Hilhorst, J., Keppels, E., Elfring, M. (2009). *Arbeidsmarktmonitor Sport 2008. Zicht op beroepsonderwijs en arbeidsmarkt op het gebied van sport en bewegen*. Nijmegen: Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt.

Seippel, Ø (2006). Sport and Social Capital. *Acta Sociologica* 49, 169-183.

Stegeman, H. (2007a). *Effecten van sport en bewegen op school. Een literatuuronderzoek naar de relatie van fysieke activiteit met de cognitieve, affectieve en sociale ontwikkeling*. 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

Stegeman, H. (2008). *Bewegingsonderwijs op waarde geschat*. Zwolle: PlantijnCasparie

Stone, D. (2002). *Policy paradox. The art of political decision making*. New York, W.W. Norton Company.

Toet, H., Schoots, W., Hertog den, P.C., Mulder, S. (2005). *Kosten van sportblessures in Nederland*. Amsterdam: Stichting Consument en Veiligheid.

Twist, M.J.W., Klijn, E.H. (2007). Alliantievorming en het management van verwachtingen. *MO*, 5, 34-48.

Verweel, P., Janssens, J., Roques, C. (2005) Kleurrijke zuilen. Over de ontwikkeling van sociaal kapitaal door allochtonen in eigen en gemengde sportverenigingen. *Vrijtijdstudies*, 4, 7-21.

Williams, D.R., Roggenbuck J.W. (1989). *Measuring Place Attachment: Some Preliminary Results*. Virginia, Department of Forestry Virginia Polytechnic Institute & State University Blacksburg

Willigenburg, J van. (2009). Marktpartij beste voor bad De Zwoer: Stichting tobt al jaren met financiële tekorten, *AD Utrechts Nieuwsblad*, 30-10-2009.

8.1 Documenten gemeente Wijk bij Duurstede

Aalst R. (1991). *Brief besluitvorming rond het zwembad*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Ederen van H. (1991). *B&W rapport. Besluitvormingsprocedure behandeling overdekt zwembad*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Ederen van H. (1992). *Rapport aan B&W stappen en communicatieplan voor de besluitvorming omtrent de bouw van een overdekt zwembad*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Ederen van H. (1993). *Rapport aan B&W. Overdekt zwembad Wijk bij Duurstede*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1986). *Aantekening gesprek wethouder Baretta en de heren Bakker en Jeltema*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1987). *Aantekening gesprek bestuur stichting zwembad Wijk bij Duurstede en de heer Bakker van bouwzaken en de heer Verbeek van welzijnszaken*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1988). *Nota zwembad Vikinghof*. Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1990). *Rapport aan B&W. Offerte ingenieursbureau oranjewoud bv. inzake onderzoek overdekt zwembad Wijk bij Duurstede.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1991). *Brief aan de stuurgroep overdekt zwembad Wijk bij Duurstede.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1992). *Raadsvergadering. Aanpassingen randvoorwaarden zwembad.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1993). *Notitie in verband met art 19 wro procedure tbv de bouw van overdekt zwembad aan de sporthal.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1995). *Overeenkomst verhuur Vikinghal.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

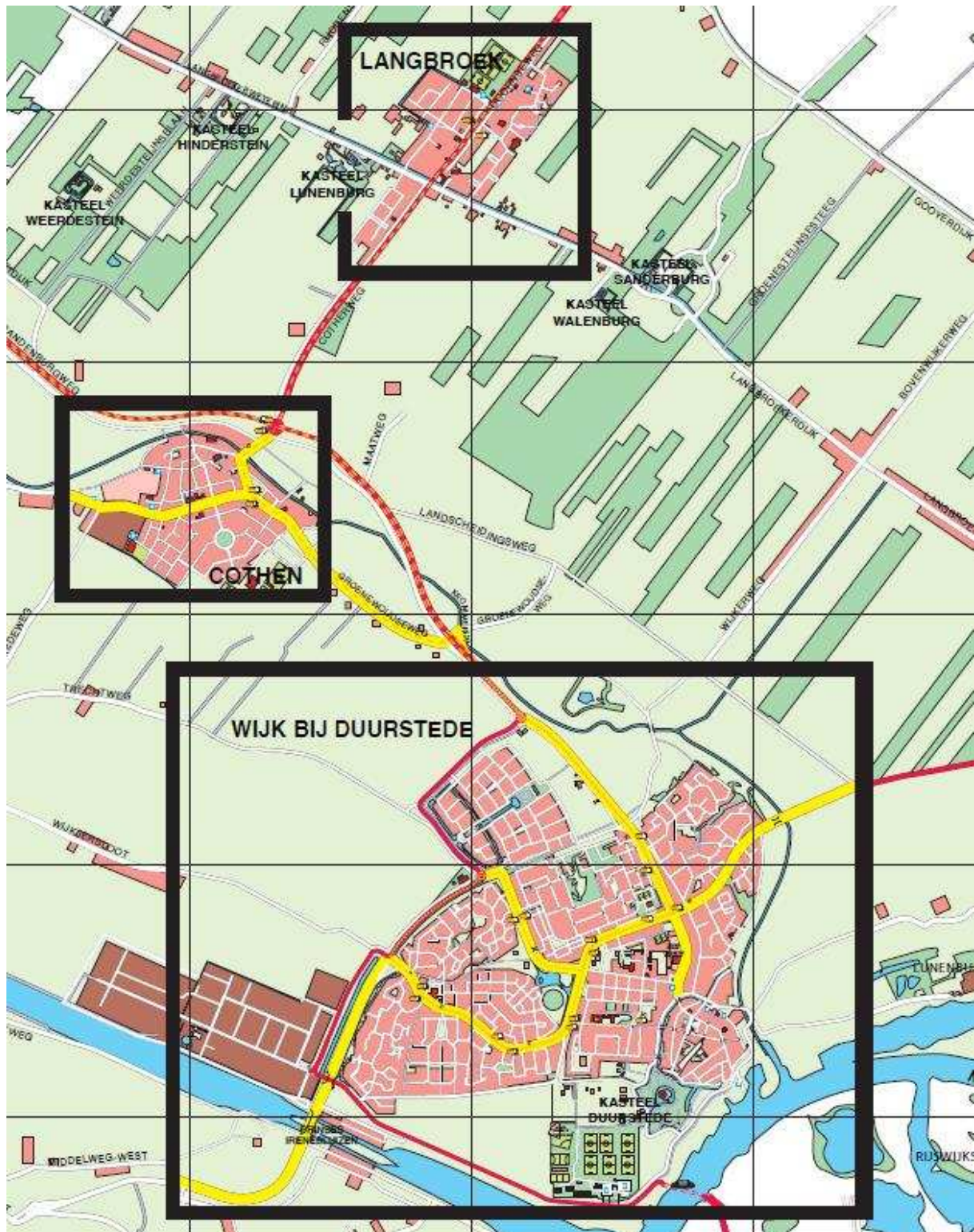
Gemeente Wijk bij Duurstede (1995). *Exploitatieovereenkomst zwemvoorziening.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Gemeente Wijk bij Duurstede (1995). *Huurovereenkomst.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Linden, P. (1991) *Brief Nederlandse Onderwatersportbond.* Amsterdam: Nederlandse Onderwatersportbond.

Marchal, J. (1991) *De samenvatting van de financiële notitie overdekt zwembad.* Wijk bij Duurstede: Gemeente Wijk bij Duurstede

Bijlage 1a: Kaart Gemeente Wijk bij Duurstede

Bijlage 1b: Lokatie zwembad in de gemeente Wijk bij Duurstede

 = Zwembad Wickie de Viking en Sporthal de Vikinghal

Bijlage 2: Exploitatiebijdrage vanuit de Gemeente Wijk bij Duurstede

Post	Bedrag per jaar
Kapitaalslasten zwembad	€ 122.500
Exploitatielasten zwembad	€ 39.000
Vergoeding personeel	€ 66.000
Totaal	€ 227.500

Hierbij moet de aantekening gemaakt worden dat de “vergoeding personeel” een vergoeding is voor het personeel van het zwembad en het personeel van de aangrenzende Vikinghal. Welk percentage van het bedrag de exploitant inzet voor het zwembad is naar eigen invulling.

Bijlage 3: Bezoekersaantallen Wickie de Viking

Activiteiten	Bezoekersaantallen per week
Aquajoggen	25
Trimzwemmen	10
Baby peuter kleuter zwemmen	35
Fifty fit	35
Therapie zwemmen	5
Volwassenen zwemles	6
Regulier zwemles	350-400
Vrij zwemmen	250
Gehandicapten Sport Vereniging	35
Zwemvereniging dorestad dolphins	55
Poseidon	55
Totaal	861-911

De getallen die in het blauw zijn weergegeven zijn activiteiten die door het zwembad georganiseerd worden en zijn gebaseerd op uitspraken van de bedrijfsleider. De getallen die in het groen zijn weergegeven zijn bezoekersaantallen van de verenigingen die gebruik maken van het zwembad. Deze getallen zijn afkomstig uit de gesprekken die met de informanten gevoerd zijn.

Bijlage 4: Foto's

Wegens de grote van het bestand zijn de foto's verwijderd.

Bijlage 5: Topic lijst

Inleiding

- Zelf voorstellen
- Uitleggen dat het voor afstuderen USBO is in opdracht van de gemeente
- Het verloop van het interview uitleggen
- Anonimiteit waarborgen
- Vragen of het een probleem is als ik het opneem op een bandje

Voorstellen geïnterviewde (dit om het ijs te breken)

- Kort iets over henzelf vertellen, leeftijd, thuissituatie
- Connectie zwembad
- Hoe lang zwemt u al?
- Hoeveel zwemt u dan?

Individuele betekenissen

- Persoonlijke betekenissen
(zelfvertrouwen, sociale vaardigheden, betere schoolprestaties en algemeen gelukkiger)
- Wat is het belang van het zwembad?
- Hoe maakt u gebruik van het zwembad?
- Wat betekent het voor u om gebruik te maken van het zwembad?

Maatschappelijke betekenissen

- Denkt u dat het zwembad een belangrijke rol speelt in de gemeenschap van Wijk bij Duurstede? Zo ja, hoe dan?
- Voor wie is het zwembad van belang?
- Functie zwembad voor de gemeenschap van Wijk bij Duurstede
(Sociale cohesie en integratie)

Gezondheid

- Functie zwembad voor de gezondheid van de inwoners van Wijk bij Duurstede
(Gezondheid, obesitas, voorkomen diabetes enz)

Economische betekenis

- Denkt u dat het zwembad goed is voor de lokale economie in Wijk bij Duurstede? Zo ja, op welke manier?

Locatie

- Wat betekent het dat het zwembad hier is?
- Denkt u dat andere zwembaden dezelfde maatschappelijke waarde kunnen vervullen?
- Hoe zou u het vinden als het zwembad uit Wijk bij Duurstede verdwijnt?
- Welke consequenties heeft het volgens u als het zwembad verdwijnt

Toekomst zwembad

- Hoe ziet u de toekomst van het zwembad?

